

SLOVENSKI

Izdaja časopisno-založniško podjetje SZD „Naš tisk“. Direktorji: Radi Janžaba / Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak / Tiska tiskarna „Slov. poročevalca“ / Uredništvo: Ljubljana, Iomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 / Uprava: Ljubljana, Copova ulica 50-III., telefon 22-575 in 22-621 / Oglasi oddelek: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-596, za ljubljanske naročnike 20-443, za zunanje 21-832 / Poštni predal 29 / Tekoči račun Narodne banke 601-17-163 / Mesečna naročnina 200 din

Poročevalec

Tretja redna konferenca Zveze komunistov v Ljubljani

Nov korak h klenosti in sproščenosti v vrstah komunistov

LJUBLJANA, 8. avgusta. V četrtek, dne 8. t. m. je bila v Ljubljani tretja redna konferenca Zveze komunistov. Konferenci so prisostvovali sekretar izvršnega komiteja Zveze komunistov Slovenije tov. MIHA MARINKO, predstavniki mestnih komitejev Zveze komunistov Beograda, Sarajeva, Zagreba in Maribora ter predstavniki Jugoslovanske ljudske armade.

Govor tovariša Mihe Marinka

Tovariši! Danes imamo redno partijsko konferenco, na kateri je bilo treba dati poročilo, ocenjujoč delo celotnega obdobja in vodstva vaše organizacije. Med tem pa imamo pismo CK ZKJ kot bistveni glavni moment, mimo katerega danes komunisti ne smejo iti na nobenem svojem zborovanju in pri nobenem svojem družbenem delovanju. Zato bom tudi tu podal nekatere misli, da bi komunisti z vso resnostjo, z vso globlino in z vso osebno prizadetostjo vzeli na znanje, pogledali okoli sebe in v sebi videli v kon-

kretnih dejstvih tisto, kar je v pismu nakazano. Gre predvsem za to, da na podlagi tega pisma v sleherni poročilni našega družbenega življenja vidimo polno stvari, ki bi jih morali z vso odločnostjo kritizirati, bodisi, da gre za delo komunistov in za aktivnost partijskih organizacij, kakor tudi za uveljavljanje dela komunistov v Socialistični zvezi, v družbenih organizacijah in naši družbi kot celoti. Tu pa imamo na pretek materiala, nad katerim se moramo z vso resnostjo zamisliti.

Komunisti morajo videti stvari ob pravem času in nanje tudi takoj in odločno reagirati

V doseganem razpravljalnju, zlasti pa v Ljubljani, vidimo, da se skuša dostikrat strejati mimo. V ospredju je predvsem slova »ljubljanška afera«, ki se jo gloda in obdeluje z vseh strani do onemoglosti, ne vidimo pa mnogih drugih slabosti, ki jih imamo na pretek. Po mojem mnenju partijska organizacija v Ljubljani ni bila dorasla, da te stvari postavi na pravo mesto, da jih kompleksno politično analizira, zastavi naloge in jih učinkovito izvede.

Prvenstveno je treba, da predvsem ni komunisti stvari v pravem času zaostrijo in stvari pravočasno vidimo, ker le potem lahko pričakujemo, da se bomo lahko izognili nepravilnostim. Danes se ne moremo na nikogar sklicevati, ki naj bi bil kriv za tako ali drugačno stanje, čeprav se v naših organizacijah radi izgovarjamo na ne vem kakšne objektivne razloge.

Demokracija odkriva kriminal, ki je bil prej skrit

Ce danes obravnavamo pojav, ki ga na splošno označujemo kot gospodarski kriminal, pojav, ki se je dejansko zelo razpestel, moramo razlikovati dve stvari: eno je običajno kriminalno dejanje osebne okoriščenja, drugo pa je kriminal z vidika socialistične morale, ki se izraža v partikularistični ozkostranosti v izgravanju obvez do skupnosti, zato, da bi se zadovoljili ozki lokalni interesi na škodo skupnosti. To so težki prekrški v smislu morale, ki ni v skladu s socialističnim pojmovanjem urejanja naše družbe in našega družbenega sožitja. Ce govorimo o kriminalu, da ga je danes veliko, moramo predvsem reči, da nam danes ta kriminal pomaga odkrivati naša demokracija. Nisem pa popolnoma prepričan, da kriminala preje nisimo imeli, toda nisimo ga odkrili in to je treba danes pravilno pojmovati. Pozitivna stran naše socialistične demokracije je v tem, da nam pomaga dejansko razkrivati ta kriminal.

Ko danes obravnavamo pismo CK, me čudi, da na da-

gačne odnose do bivših lokalnih podjetij, kakor do bivših republiških in zveznih podjetij, ko je nastopal proti njim kot direkcija, dočim do drugih takega odnosa ni imel. Sedaj pa se morajo okrajni odbori in MLO živeti v položaj, da morajo kot samoupravne enote res dosledno zagotoviti izvajanje vseh obveznosti vsakega posameznega podjetja, pa naj bo to proizvodnja ali trgovsko, v odnosu do skupnosti.

Ce se nekoliko spustimo v podrobnosti, naj navedem tak primer s področja delavskih svetov. Da bi skrhali kritično gledanje Delavskega sveta nad upravo podjetja, so na Vrhniki sklenili, da bodo skupno z večjim delom delavskega sveta napravili skupen izlet v Italijo, pri čemer je bil namen doseči, da bodo potem člani

in zna dobro delati, gredo stvari v redu. Osebnost pa pravim, da je t. slabo. Zaradi tega, ker takšen direktor lahko z upravnim odborom podjetja dela, kar hoče. Po mojem mnenju je mnogo boljše, če imamo na čelu tovarne kot operativnega vodjo strokovnjaka, ki obvlada svoj posel, ob njem pa celo vrsto delavcev, ki kritično gledajo na vsak njegov predlog. Na tak način bi dejansko mogla nastati resnična kolektivna uprava podjetja, ne pa individualna uprava. Ce pa je v podjetju en sam človek, ki vse stvari obvlada in je to direktor, potem bodo vse posle prepuščali njemu in tako v bistvu ne moremo priti na tisto, kar v socialističnem gospodarstvu zamašljamo. Stevilke, ki jih je v dopoldanski razpravi navedla tovarišica Mara Der-

ne odpravljamo s sveta, če mu na čelo pritismo etiketo, da je reaktor. Treba je doseči, da mu nihče od delovnih ljudi ne bo verjel in mu nasedel. Toda to smo dolžni storiti mi sami.

Na popriščih, kjer komunisti neposredno odločajo, to je v naših gospodarskih in oblastnih organih, tam moramo zahtevati od tovarišev, da nastopajo v skladu z interesi celote in da svoje funkcije izvajajo v tisti smeri, ki je v interesu razvoja socializma tudi na drugih področjih.

Ves naš napredek mora iti v tej smeri, da bomo množice usposobili za borbo za dejanske socialistične interese. Zato je izredno važno pogledati tem stvarim v oči in usposobiti naše organizacije, da bodo svojo vlogo odigrale.

Prav posebna naloga pa čaka ljubljansko organizacijo, da se z vso resnostjo loti dela pri utrjevanju monolitnosti naše Partije in da s svojo aktivnostjo doseže, da vsi tisti ljudje, ki so na tak ali drugačen način pred časom prišli v Partijo pokažejo s svojo aktivnostjo, da so sposobni ostati v njej, ali pa če te sposobnosti nimajo, da iz nje izpadajo.

To je nekaj tega, kar bi morali razumeti iz pisma in česar bi se morali z vso resnostjo lotiti po konferenci, t. j. pospešene borbe za realizacijo teh nalog pri odpravljanju slabosti, s katerimi imamo opravka. Prepričan sem, da bomo te naloge uresničili, toda za to bo potrebno, da se bodo organizacije Zveze komunistov za izvrševanje teh nalog tudi usposobile.

delavskega sveta bolj podrejeni upravi in da se bodo v bodoče razni nečedni posli skladneje izvajali. Nadalje imamo primer, da nekateri tovariši menijo, da je odločilna važnost za vsak delovni kolektiv, če ima dobrega in sposobnega direktorja. Pravijo, da povsod tam, kjer je direktor komunist

mastja, so dokaj velike. Toda nimamo primera, da bi iz vrst delovnih kolektivov prišel glas, ko bi nekdo rekel, da se mu zdi, da v njegovem podjetju upravni postopek ni pravičen in da je bila povzročena družbeno škoda s tem, ker podjetje odteguje družbi dolžne dajatve.

Pri ocenjevanju zakonov in uredb moramo gledati na koristi celotne naše družbe, ne pa na težnje te ali one lokalne skupnosti ali posameznikov

Na to je tov. Marinko obravnaval še vrsto primerov, med drugimi tudi trg podjetja »Les« in jih žigosal kot socializmu škodljive pojave. Na drugi strani pa je grajal dialektično kritičarstvo, ki se v ljubljanskem malomeščanskem vzdušju razvija, pri katerem se povsem pozablja na interes celote. In pravici:

Razumljivo je, da ne more noben družbeni predpis do podrobnosti in do grama izmeriti vsakemu posamezniku pravice. Zato je treba o teh stvareh razpravljati iz tega vidika. Za celotno družbo je treba najti najboljši način, ki je v danih okoliščinah izvedljiv. Res je pa tudi, da smo se premalo zrela za socializem, da imamo še preveč roke k sebi obrnjene in da se premalo zavedamo, da ni mogoče vsakomur z vsem zadovoljiti. Toda pr nas mora prevladati interes celote in to morajo v prvi vrsti uveljaviti komunisti, ki morajo stremeti, da bodo v tem pogledu dosegli popolno enotnost. Čeprav je glede teh vprašanj možna obširna razprava, so komunisti vendarle dolžni, enotno nastopati. Kadar gre za ventiliranje tega ali onega vprašanja in pride do nasprotij, so komunisti takoj dolžni sestiti skupaj in stvar premetati, toda najti morajo enotno stališče, kajti edino na ta način more Zveza komunistov res odigrati določeno avantgardno vlogo v našem družbenem življenju. Samo z orientacijo, da se zavedamo, kaj smo kot komunisti dolžni družbi in kakšna odgovornost leži na nas kot sub-

jektivni faktor, ki mora prevladati našo družbo, moramo gledati in videti krivdo pri nas samih, če se šopiri reakcionarne duhovščine in zahteva ter kliče na odgovornost ne samo nekega delavca, temveč celo komunistu, čemu ne pošilja otrok v cerkev, namesto da bi mi dajali gonilno silo Socialistični zvezi, da se bori proti vsem nastopom nasprotnikov socializma. Ne gre za to, da bi niti jaz niti kdor koli priporočal kakršno koli šikaniranje duhovnikov in vernikov. Zato imamo ustavno in zakonsko jamstvo. Toda mi ne smemo dovoliti nikakršne presije z nasprotni strani. Lahko bi nekdo rekel, da imamo sedaj več nasprotnikov, kakor smo jih imeli pred časom. Toda nasprotniki n' prav nič več, resnica je le v tem, da so ti nasprotniki zaradi naše mladenosti dobili večji pogum. Dopuslili smo, da so se pri teh nasprotnikih oživele nade, da bi našo demokracijo speljali na buržoazen tir in zapeljali v gnulobo, v kateri bi rasla špekulacija in kapitalistično izkoriščanje. Vprašati se moramo, če se smemo pritoževati, da imajo ti ljudje take želje in namene. Prav nič ne morem zamisliti nacionaliziranemu tovarnarju in trgovcu, če se mu skomina po starem družbenem položaju. Toda, če mu dopustimo, da more špekulirati v naši družbi, smo temu sami krivi, sami smo krivi, če dopuščamo, da se v nedrhi demokracije razvijejo buržoazni pogledi. Ne gre za to, da nekoga zabijamo kot reakcionarja, kajti s tem ga

Značka za udeležence proslave priključitve Slovenskega Primorja FLRJ in 10. obletnice ustanovitve IX. korpusa, ki bo v dneih 5. in 6. septembra na Okroglicah

Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Moša Pijade v Makedoniji

Skoplje, 7. avg. (Tanjug). Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Moša Pijade s soprogo je že nekaj dni v Makedoniji. V spremstvu podpredsednika izvršnega sveta Makedonije Ljupče Arsova je Moša Pijade ogledal kulturne in zgodovinske spomenike v Skoplju, Kuršumlihan, umetniško galerijo, cerkev sv. Spasa in novo odprti zgodovinski muzej z dokumenti ilindenske vstaje v stari mestni trdnjavi Kale.

Na poti v Ohrid je Moša Pijade včeraj obiskal Tetovo in se delj časa razgovarjal s predstavniki mestne občine. Posebno se je zanimal za ko-

munalno izgradnjo mesta in razvoj tekstilne industrije, kakor tudi za kulturni razvoj narodnih manjšin v tem kraju.

IV. kongres Ljudske mladine Hrvatske

Zagreb, 7. avgusta (Tanjug). IV. kongres Ljudske mladine Hrvatske bo 12., 13. in 14. oktobra letos v Zagrebu. Poleg poročila Centralnega komiteja Ljudske mladine Hrvatske bodo na kongresu obravnavali probleme socialistične vzgoje mladine ter izvolili nov centralni komitej in nadzorni odbor.

Zatiranje beneških in goriških Slovencev

Trst, 7. avgusta. (Tanjug) — Znanj borce za pravice Slovencev v Italiji Izidor Predan je poslal »Primorskemu dnevniku« pismo, v katerem pravi, da bi morala Italija pred OZN odgovorjati za krivice ki jih italijanske oblasti vsak dan izvajajo nad beneškimi in goriškimi Slovenci na gospodarskem, socialnem, političnem in nacionalnem področju. »V Beneški Sloveniji«, piše v pismu, je 180.000 slovenskih vasi, ki pa n' imajo niti ene slovenske osnovne šole niti otroškega vrta. V italijanskih šolah morajo naši otroci plačati po 5 do 10 lir kazni za vsako slovensko besedo, ki jo izgovorijo«

Predan navaja primere, kako so italijanske oblasti pozivale

slovenske starše in jim grozi le, da s'ne bodo dobro končali, če bodo svoje otroke še nadalje pošiljali v slovenske šole v Gorico. Staršem, katerih otroci hodijo v goriško šolo, so občinske oblasti zavrnile sleherni podporo, Slovenci na Goriškem tudi nimajo nobene dvorane, kjer bi se lahko sestajali.

V Beneški Sloveniji so osnovni oborožene trikotaristične bande samo zato, da bi preganjali beneške Slovence, da bi jih zastraševale, pretepaile in celo ubijale. Niti eden od teh

trikoloristov ni odgovarjal pred sodiščem, niti ni bil kaznovan, čeprav trikotaristi nosijo orožje pri belem dnevu.

Izidor Predan, ki je bil pred nekaj meseci sam žrtev fizičnega napada nekega italijanskega oficirja, poudarja, da v Italiji Slovenci niti ne sme reči, da je Slovenec ker pridejo ponj policaji, ki ga odpeljejo na kvesturo, kjer ga terorizirajo in ga za vedno vpisejo v spisak tistih, proti katerim je treba izvajati posebno diskriminacijo.

Šibka večina tržaškega občinskega sveta

Trst, 7. avgusta (Tanjug). Tržaška organizacija italijanske republikanske stranke je zahtevala od predsedništva občinskega sveta, naj formira novo večino v občinskem svetu. To je zahtevala zaradi tega, ker so tržaški saragatovci nedavno stopili iz krščansko-demokratske koalicije in imajo tako sedaj v občinskem svetu krščanski demokrati, republikanci in liberalci samo večino pet glasov.

Svetovalec v tržaškem občinskem svetu Carlo Belihar je v neodvisnem listu »Corriere di Trieste« zahteval, naj zavezniki

ška vojaška uprava intervenira in popravi »absurdno situacijo v občini«. V članku piše Belihar, da ima po izstopu tržaških saragatovcev iz krščansko-demokratske koalicije tako imenovana »večina« za seboj samo nekaj več kot 73.000 volilcev, medtem ko jih ima opozicija 605.000. Toda italijanski volilni zakon, ki velja tudi v coni »A« STO, omogoča krščansko-demokratski koaliciji da ima celo 5 svetovalcev več. V članku ugotavlja Belihar, da je danes v Trstu težko maletati na eno samo skupino prebivalcev, ki bi bila zadovoljna z delom predstavništva občinskega sveta, v katerem sedijo krščanski demokrati, republikanci in liberalci.

Jugoslovansko-albanska mešana komisija

Beograd, 7. avg. (Tanjug). Po informacijah Tanjuga je jugoslovanska vlada sprejela na znanje, da je albanska vlada sprejela jugoslovanski predlog za ustanovitev mešane komisije za proučevanje obmejnih incidentov. Zvedelo se je, da je že določen datum, ko bo prišla z delom mešana jugoslovansko-albanska komisija, ki je predložila albanska vlada, to je 17. avgust. Tanjug je tudi izvedel, da je predlagano, naj bodo seje komisije izmenoma v Jugoslaviji in Albaniji in ne samo v Albaniji, krakor je predložila albanska vlada.

Leo Mates

skem vprašanju bo jugoslovansko delegacijo vodil Leo Mates, starni predstavnik Jugoslavije pri OZN. Leo Mates je bil šef jugoslovanske delegacije na zasedanju ekonomsko-socialnega sveta OZN, ki je bilo te dni v Zenevi zaključeno, in bo v soboto 8. t. m. prišel v Jugoslavijo na posvetovanje.

III. redna konferenca ZKJ Ljubljana

Govor sekretarja Vladimira Krivica

Sekretar Mestnega komiteja je najprej obsirno govoril o zunanjepolitičnih vprašanjih, pri čemer je poudaril, da bodo morale v bodoče organizacije Zveze komunistov mnogo bolj neposredno in hitro reagirati na zunanjepolitične dogodke in ne bodo smele dopuščati zasostanim in celo sovražno usmerjenim ljudem, da so prvi in najglasnejši v komentiranju zunanjepolitičnih dogodkov. Podčrtal je zlasti zgodovinsko zmago jugoslovanskih narodov v boju zoper hegemonistično in imperialistično gonjo Sovjetske zveze ter polom tistih reakcionarnih krogov na zahodu, ki bi hoteli izsiliti koncesije na račun jugoslovanske neodvisnosti. Pomembna zmaga miroljubnih sil in poraz agresorskih tendenc tako sovjetskih kakor tudi takšnih, kakršne predstavlja Mac Arthur v ZDA, sta bila dosežena tudi s podpisom premirja na Koreji. Za tem je govoril tudi o vedno bolj rastočem odporu kolonialnih in polkolonialnih držav v Aziji, Afriki in Ameriki in o dejstvu, da nevarnost vojnih avantur še ni povsem odstranjena, ne z ene, ne z druge strani. Če bi n. pr. v ZDA zmagale sile, ki jih predstavljajo razni Mac Carthyji, če bi se narodi Evrope uspravili in oslabili svojo obrambno sposobnost ali če bi ruski d. spoti skušali najti izhod iz svojih notranjih zagat v kakih novih »lokalnih« vojnih avanturah, potem bi lahko kaj hitro prišlo do vojne, posebno če vojnim hujskačem ne bi bilo treba računati z resnim odporom od strani ljudskih množic. Zato pa moramo odločno odklanjati parole, ki jih širijo nekateri naivni ljudje pa tudi moštevni sovražni, zlasti informbirojski elementi, češ da zdaj lahko zmanjšamo svojo armado in da to ta denar za komunalno izgradnjo in podobno. »Samo naši Ljudski armadi«, je dejal tov. Krivic, »se moramo zahvaliti, da nismo postali žrtev napada nahujskih sovjetskih satelitov in Sovjetske zveze. Naš največji zunanjepolitični uspeh pa je v tem, da je naša majhna država v najtežjih pogojih uspešno ohranila svojo neodvisnost in samostojnost.«

nja socialistične morale ni in ne more biti uspešne graditve novih socialističnih odnosov in

novoga socialističnega človeka, kateremu je končno namenjen tudi ves naš gospodarski napor. V nadaljevanju svojega govora je tov. Krivic govoril o delavskih svetih, o naši trgovski in gostinski dejavnosti in o investicijski dejavnosti. Ko je za tem govoril o kulturno-prosvetni politiki v mestu Ljubljani, je kritiziral zlasti slab odnos nekaterih ljubljanskih kulturnih institucij do podeželja in do ostalih mest v Sloveniji ter slab obisk kulturnih prireditelj s strani delavcev. Zelo razvit je še vedno tudi birokratski odnos do kulturne ustvarjanja v nekaterih naših oblastnih in političnih forumih, zaradi česar ugrede resnega kulturnega delavca še ni dobil tistega priznanja in mesta v družbi, ki mu gre. Tov. Krivic je nadalje s številkami prikazal prispevek socialistične družbe za razvoj kulturnega življenja v Ljubljani in poudaril, da je tudi MLO pokazal za materialne potrebe kulturnega življenja dokajšnje razumevanje. Resni problemi so še vedno tudi na področju literarne kritike, glasbenega tiska, pri pravljanju kvalitete pevskih zborov, pri cenah knjig itd. Stevilni problemi so še vedno tudi na naših šolah, naš pedagoški kader pa je še vedno pre-

malo povezan s kulturno-prosvetnim inženverskim delom Ljudski univerzi, oziroma »Svoboda« itd. Ob koncu svojega govora je tov. Krivic govoril še o razmerah v organizacijah Zveze komunistov in nekaterih problemih družbenih organizacij, pri čemer je podčrtal, da so zlasti mlajši komunisti v ločitnem pogledu ponekod z malo mnogo globlje v malomeščansko, šovinizem, nedisciplinovit, kakor pa povprečni delovni človek. V sindikatski so še pogosta drobna, ozko sindikalna in nepolitična gledanja, medtem ko se mladinska organizacija najpogosteje otreša birokratskih metod dela, za kar je vzrok tudi v tem, da se je Mestni komitej pa tudi večina rajonskih komitejev v zadnjem času premalo brigala za probleme mladine in organizacij Ljudske mladine. Razvoj celokupnega društvenega življenja pa je prinesel zlasti tam, kjer se razvijajo pestre oblike društvenega in družabnega življenja, napredek v tem smislu, da je mladina danes marsikje zopet nosilec največje aktivnosti in zdravih borbenih tendenc, kar se kaže zlasti pri strlstvu, »Svoboda«, Ljudski univerzi, »Partizane« itd.

Razprava je pokazala popolno enotnost delegatov v vseh osnovnih vprašanjih in zavest o politični odgovornosti

K razpravi o političnem poročilu Vladimira Krivica se je prijavila vrsta delegatov, ki so obravnavali najrazličnejša vprašanja. Med drugim je bilo govor o nedelavnosti in neobremenosti nekaterih članov ZK, o napredku političnega dela na terenih po reorganizaciji, o majhnem odzivu inteligence pri »Svobodi« itd. Delegat Brezar je prikazal napredek organizacije ZK na univerzi in povečano politično aktivnost Studentske zveze, ki je postala politični činitelj ne le na univerzi, temveč v vsem javnem življenju. Tov. Mara Dermastja je iznesla usotovev, da 316 podjetij na področju MLO Ljubljana dolguje skupnosti ni manj kakor 2 milijardi 600 milijonov din, kar je med drugim tudi krivda MLO, da je dopustil tako stanje. Nekateri komiteji, ki so pregledovali zaključne račune, niso protestirali proti prevelikim in neupravičenim nagradam niti proti zakuskam, ki so jih prirejale nekatera podjetja. Dolžnost organizacije ZK in vsakega posameznega komuniste je zato, da v svojem podjetju odkriva protisocialistične pojave in mobilizira celoten kolektiv v boju za zakonitost in poštenost ter za socialistične odnose v podjetju. Delegat Jože Brezovec je govoril o nujnosti spoštovanja uredb in zakonov na današnji stopnji našega razvoja. Zato so

vse graje vredni tisti komunisti, ki te uredbe napačno tolmačijo in nasedajo raznim geslom, ki jih reakcija namerno troši med delovne ljudi. Delegat Brezovec, še posebno pa delegat Zorko sta obsirno govorila tudi o vzrokih kriminala in še posebej o gospodarskem kriminalu. Delegat dr. Heli Modic je poudaril nalogo komunistov in članov Socialistične zveze, da zaostre društveni prezir proti kriminalu in proti vsem mahinacijam, ki rušijo naše socialistično gospodarstvo in socialistične odnose v škodo skupnosti. Zadeva v zvezi z nepravilnostmi v MLO je že toliko zrela in jasna, da bi se lahko razprava o teh stvareh razvijala na višjih in dostojnejših oblikah, namesto, da to nekateri ljudje in med njimi celo komunisti izrabljajo v povsem druge namene. V dopoldanski razpravi je nato govoril še delegat iz podjetja »Saturus« ter dva zastopnika Ljudske mladine, delegat Strnad iz Zg. Siške pa je zelo ostro obsodil kleptaplazne nekaterih uslužbencev gostinskih podjetij pred tuji. V popoldanski razpravi je govoril delegat Jesenšek iz Litostroja o delu in napaških tamnih organizacijah ZK, ki kljub temu, da ima okoli 300 članov, še vedno še zdalei niti tista sila, kakršna bi lahko bila. Za njim sta govorila delega-

ta Fedor Kovačič in Tomo Brejc o boju proti gospodarskemu kriminalu in o komunistični morali. Naša osnovna slabost je, da boji proti kriminalu prepučamo varnostnim organom, namesto da bi na terenu mobilizirali vse delovno ljudstvo in ga povedli v najodločnejši boji proti tem najnevarnejšim zaviralcem našega razvoja. Pozno zvečer se je k besedi prijavil tudi sekretar izvršnega komiteja Zveze komunistov Slovenije tov. Miha Marinko, ki je govoril prinašamo v skrajšani obliki na drugem mestu. Po govoru tov. Marinka je podala svoje poročilo verifikacijska komisija. Iz njenega poročila je razvidno, da je 1900 članov ZK v mestu Ljubljani izvolilo 179 delegatov, od katerih je bilo prisotnih 150, upravičeno odstotni pa 29. Nato je podala svoje poročilo še volilna komisija. V novi Mestni komitej je bilo izvoljenih 25, v revizijsko komisijo pa 7 tovarišev in tovarišic. Po zaključnih besedah Vladimira Krivica, ki se je v imenu novega Mestnega komiteja zahvalil za iskazano zaupanje, poudaril enotnost, ki jo je pokazala konferenca in vseh osnovnih vprašanjih ter še enkrat orisal osnovne naloge komunistov mesta Ljubljane, je konferenca končala s svojim delom.

Razširjena seja predsedstva glavnega odbora Socialistične zveze za BiH

Sarajevo, 7. avg. Danes je bila v Sarajevu pod predsedstvom Djure Pucarja-Starega razširjena seja predsedstva glavnega odbora Socialistične zveze Bosne in Hercegovine. Seja je bila posvečena aktualnim političnim vprašanjem, kot so na primer volitve in diskusija o načrtu volilnega zakona, ustanovitve volilnega fonda in izvajanja zakona o pravnem položaju verskih skupnosti. Cvjetan Mitrovič je govoril o aktivnosti Socialistične zveze v diskusiji o volilnem zakonu in v pripravah za volilno kampanjo. Nato je Uglješa Danilović govoril o izvajanju zakona o verskih skupnostih in o aktivnosti k'lera. Dejal je, da so se cerkvene proslave pomnožile in da cerkev izkorišča v politične namene, ker njeni funkcionarji večjih prikrito, večših

pa direktno napadajo družbeni red in delajo iz cerkve politično tribunno. Muslimanski verski funkcionarji hočejo na vsak način doseči ustanovitev verskih šol, sklicujoč se na tisti člen zakona, ki pravi, da se verski pouk lahko vrši tudi izven cerkvenih hramov. Toda zakon jasno pravi, da je cerkev ločena od države in da je šola stvar države, ne pa cerkve in verskih organizacij. V kolikor govori zakon o uporabljanju prostora izven cerkve, se to nanaša na tiste verske organizacije, ki nimajo cerkva. Zapaziti je bilo vrsto primerov kršenja zakonskih predpisov. Verska zbornica in obredi se čestokrat vrše v prostorih, ki jih zakon ne dopušča. Bili so celo primeri, ko so predstavniki cerkve šli ljudje k verskim obredom,

kar pomeni napad na svobodo vesti. »Socialistična zveza na vse te nejejalne in celo nezakonite poteze, cerkvenih funkcionarjev ni dovolj ostro in pravočasno reagirala,« je dejal Uglješa Danilović, »kar je treba čimprej popraviti. Izgleda, da so ljudje navajeni reševati take probleme na administrativnem način, brez politične borbe. Prosvetljevanje ljudi in njihovo osvobodjanje predsojdom mora biti ena glavnih nalog Socialistične zveze.« Djuro Pucar-Stari je med drugim poudaril, da ostanejo mnogi naši predpisi ljudem nepojasneni posebno v oddaljenih krajih, kjer ni ljudi, ki bi jih tolmačili. Socialistična zveza mora biti prvi tolmač zakonskih predpisov.

Sindikatski grafični delavcev o nagrajevanju v grafični industriji

Beograd, 7. avg. Na današnji seji Predsedstva centralnega odbora sindikatske grafične industrije so razpravljali o predlogu Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, da se ponovno pregleda celotna tarfina politika v tej industrijski panogi in da se določi sistem pridobivanja kvalifikacije v zvezi z nadaljnjim razvijanjem našega gospodarskega sistema. V razpravi je bilo poudarjeno, da so sedanji tarfni pravilniki omogočili mnoge nepravilnosti ob priliki določanja plač delavcem. Bili so primeri, da so v enem in istem podjetju delavci iste kvalifikacije in pri istem delu bili neenako nagrajeni in so bile ponekod razlike v njihovih plačah tudi zelo velike. Poudarjena je tudi bila potreba, da se ostreje diferencirajo tarfne postavke za kvalifikacijo in polkvalificirane delavce. Centralni odbor je postavil nalogo republikanskim odborom, da

pretresejo stanje v svojih republikah in stavijo v zvezi s tem ustrezne predloge. Na koncu je bilo sklenjeno, da se od državne oblasti zahteva čimprejšnja likvidacija privatnih tiskarn in da se tolmačenje zakona o prepovedi dela privatnim tiskarnam razširi z odločbo o prepovedi dela privatnim izdelovalcem pečatov, ki prav tako izvršujejo nekatera tiskarska dela. Priprave za mednarodni kongres hmelnjarjev v Žalcu Od 14. do 16. avgusta bo v Dobrni in Žalcu zasedanje evropskega biroja za hmelnjarstvo, na katerem bodo razen jugoslovanskih hmelnjarjev sodelovali tudi predstavniki hmelnjarske proizvodnje iz Anglije, Francije, Zahodne Nemčije in Belgije. Na kongres bo prišel tudi predsednik Evropskega biroja za hmelnjarstvo g. Charles Lux iz Francije.

Slovenski grafični bodo proslavili osemdesetletnico svojega sindikata

Z dvodnevnimi svečanostmi tretjega in četrtega oktobra bodo slovenski grafični proslavili v Ljubljani osemdesetletnico svojega sindikata. Pri proslavah bodo sodelovala mnogostevlilna grafična kulturno-umetniška in športna društva. Grafični delavci in založbe v Skopju proti literarni plaži Skopje, 7. avg. Predstavniki grafičnih delavcev in založbe Skopja so na skupnem sestanku sklenili, da ne bodo več ti skali oziroma širili literarne plaže. Sklep je bil sprejet na podlagi analize pisma, pionirskega sveta Makedonije, ki zahteva, da se preneha z izdajanjem take literature. Vsem grafičnim delavcem in založbam Makedonije bo poslan poziv, da ta sklep sprejmejo.

Pripravimo se na jesenske volitve

Konferenca predsednikov in tajnikov okrajnih Ljudskih odborov pri izvršnem svetu LRS o političnih in organizacijskih pripravah za volitve

Ljubljana, 7. avgusta. Na pobudo odbora za izgradnjo ljudske oblasti pri izvršnem svetu LRS so se sestali včeraj predsedniki in tajniki okrajnih in mestnih ljudskih odborov, da se pogovore o pripravah za bližnje volitve v okrajne, republiški in zvezni zbor proizvajalcev ter volitve ljudskih poslancev za republiko in zvezno Ljudsko skupščino. Konferenco je vodil podpredsednik izvršnega sveta LRS tov. dr. Marijan Breclji, udeležili pa so se je tudi sekretarji okrajnih komitejev Zveze komunistov, okrajni tajniki SZDL, Zveze sindikatov Slovenije in okrajnih sindikalnih svetov, Zadrudne zveze ter ostali množičnih organizacij. Po uvodni besedi podpredsednika izvršnega sveta tov. doktora Marijana Breclji, ki je pojasnil namen konference, so podrobno obravnavali politične in organizacijske priprave za volitve, ki bodo letos jeseni. Novi zakoni o volitvah ljudskih poslancev za zvezno in republiko skupščino ter ljudskih poslancev za zvezni, republiški in okrajne zbere proizvajalcev, ki bodo v začetku septembra sprejeti od zvezne in republiške skupščine, vsebujejo vrsto novih določb, ki pomenijo nadaljnje poglobljanje naše socialistične demokracije. Prva novost je v tem, da se bodo odposlanci v okrajne zbere proizvajalcev sedaj volili neposredno, kar pomeni bistveno spremembo dosedanjega načina volitev, ki pa zahteva zato tem bolj temeljito politično pripravo in aktivizacijo vseh delovnih ljudi po podjetjih. Spremenili se tudi način kandidiranja. Sedaj bodo izbrali kandidata proizvajalci sami na posebnih sestankih oziroma zborovanjih proizvajalcev. Tudi kandidati za republiški in zvezni zbor proizvajalcev, ki se bodo volili indirektno, bodo postavili proizvajalci sami. Mandatna doba zborov proizvajalcev, ki je znašala doslej 2 leti, se podaljša na 4 leta tako, da se izenači z mandatno dobo ljudskih poslancev. Zakon omogoča tudi povečanje števila članov zborov proizvajalcev v okrajih in mestih do enakega števila članov okrajnih ljudskih poslancev. Namesto dosedanjih štirih skupin predvideva novi zakon tri skupine proizvajalcev in sicer: industrijsko skupino, v kateri so zajeti delavci in uslužbenci, zaposleni v industriji, rudarstvu, gozdarstvu, gradbeništvu, prometu, pošto - telegrafsko - telefonski službi, trgovini, gostinstvu in

komunalni dejavnosti. Druga je kmetijska skupina, ki zajema člane kmetijskih zadrug in tiste člane njihovega gospodarstva, ki se bavijo s kmetijstvom, delavce in nameščence kmetijskih posestev ter kmetijske delavce in nameščence kmetijskih zadrug. Tretja je obrtna skupina, ki zajema vse tiste, ki so zaposleni v obrtništvu. Bistvena novost je tudi tako imenovani reprezentančni glas. Vsak odbornik okrajnega oziroma mestnega zbora proizvajalcev bo veljal toliko, kolikor proizvajalcev predstavlja na svojem volilnem območju. Kandidate za republiko in zvezno Ljudsko skupščino določijo volivci na zboru volivcev. Ker bosta zvezna in republiška skupščina v prvi polovici septembra sprejeli vse ustrezne zakone in predpise, bodo volitve v okrajne zbere proizvajalcev verjetno že konec oktobra, volitve v republiko in zvezno skupščino pa v prvi polovici novembra. Ljudska republika Slovenija voli v zvezno Ljudsko skupščino 24 ljudskih poslancev, 10 pa jih izbere iz svoje srede republiška ljudska skupščina. V zvezni zbor proizvajalcev voli Slovenija 28 predstavnikov, od tega 24 v industriji, 3 v kmetijstvu in 1 za obrt. Priroto teh važnih sprememb se postavljajo tudi pred ljudske odbore nove, važne in odgovor-

ne naloge, za katere se morajo ljudski odbori temeljito pripraviti. Pri obravnavi tehničnih in organizacijskih priprav je bila zlasti poudarjena potreba temeljitoga proučevanja novih zakonskih predpisov, zlasti funkcionarjev in pomožnega osebja okrajnih in mestnih ljudskih odborov. V ta namen naj se organizirajo posebni seminarji, da se bo na ta način ves aparat okrajna usposobil za važne in odgovorne naloge v zvezi s pripravami za volitve. Veliko važnosti bodo imeli pri tem tudi zbori volivcev in zborovanja proizvajalcev. Vso pozornost morajo ljudski odbori posvetiti tudi pregledu volilnih imenikov in sestavi volilnih spisov proizvajalcev. Sploh je naloga ljudskih odborov, da se takoj lotijo dela in ne čakajo na razpis volitev. Vse to pa zahteva poleg potrebne tehnične in organizacijske priprave tudi temeljito politično pripravo in aktivizacijo na terenu samem. Samo po sebi se razume, da morajo to delo oblastvenih organov vsestransko podpreti množične organizacije, predvsem Zveza komunistov, Socialistična zveza delovnega ljudstva in sindikati. S tolmačenjem zakonskih predpisov, pojasnjevanjem pomena teh volitev za naš nadaljnji socialistični razvoj morajo mobilizirati vse pošteno delovne ljudi, da bodo jesenske volitve ne le pomembna manifestacija naše socialistične zavesti, marveč v resnici važen korak naprej v resnični, ljudski, demokratični socializem nove Jugoslavije.

Pojasnilo o pravičih do nakupa premoga s popustom

Pri izvajanju odločbe o pravičih do nakupa premoga s popustom delavcev in uslužbencev, zaposlenih pri državnih ustanovah in uradih, je prišlo do določenih spornih vprašanj. Zaradi tega je državni sekretariat za gospodarstvo dal sledečo pojasnilo: Za otroke se smatrajo poleg lastnih otrok tudi posvojeni otroci, pastorki in otroci brez obeh roditeljev, ki so vzeti na preživljanje. Za otroke se smatrajo osebe, ki na dan uveljavitve odločbe niso končale 25 let. Otroci, starejši od 25 let, pridejo v poštev samo, če so trajno nesposobni za delo. Če ima samo eden od roditeljev pravico do nakupa premoga s popustom, v zakonu pa so otroci, potem ima taka oseba pravico do nakupa premoga s popustom, in sicer dve in pol tone lignita ali 1250 tone črne gale premoga, oziroma pravico do denarnega povračila, ne glede na to, če je drugi roditelj zaposlen v državnem uradu ali ustanovi ali v gospodarski organizaciji ali v drugi službi in ne glede na to, kolikšna je plača oziroma zaslužek drugega roditelja. Delavci in uslužbenci, za katere velja odločba in ki so na dan, ko je ta odločba začela veljati, bili v delovnem odnosu, imajo pravico do nakupa premoga, oziroma denarnega povračila, tudi v primeru, če jim je bila pred uveljavitvijo odločbe izdana odpoved, in to samo, če jim odpovedni rok ni potekel, oziroma niso še razrešeni dolžnosti, kakor tudi v primeru, če jim je bil odpovedni rok postavljen po uveljavitvi odločbe. S tem v zvezi velja to tudi za primere prenehanja delovnega odnosa po sili zakona pa tudi v drugih primerih. Pravice do nakupa premoga s popustom oziroma do denarnega povračila nimajo osebe,

katerim je službeni odnos prenehal pred uveljavitvijo te odločbe, čeprav jim pripada pravica na uslužbenega odpravništvo po izteku odpovednega roka. Prav tako nimajo pravice tudi osebe, ki se po prenehanju službenega odnosa materialno preskrbljene kot začasno zaposlene ali pa so se zaposlele v gospodarskih organizacijah, oziroma ustanovah, kjer se plačični fond deli po tarifnem pravilniku. Delavci, ki so začasno in neustavno zaposleni (sezonski delavci), imajo pravico do nakupa premoga s popustom, oziroma do denarnega povračila, če so v času 12 mesecev pred uveljavitvijo te odločbe bili najmanj 6 mesecev v delovnem odnosu pri državnih uradih in ustanovah.

Pomagajmo izslediti morilca 14-letnega otroka

Včeraj, 7. avgusta okrog dvanajstih je bil na cesti v Rožni dolini v Ljubljani umorjen 14-letni dijak klasične gimnazije P. A. Morilec mu je odvzel kolo in aktovko z manjšo vsoto denarja. Varnostni organi so kolo in aktovko, ki ju je storilec na begu skrli, našli in je preiskava pokazala, da gre za roparski umor. Po sedanjih izsledkih je osumljen roparskega umora Alojzij Mehe, sin Alojza, rojen 18. maja 1929 v Trzinu, okrog Kranja, vrtnarski delavec, stanujoč v Ljubljani in zaposlen pri mestnih vrtnarjih. Osebn opis: visok 178 cm, postava precej razvite, rdečkastih, nazaj počesanih las, podolgovatega pegastega obraza, očeren v dolge temnosive najhastere hlače, že obnošene in obut v črne čevlje. Pegast je tudi po rokah in po telesu. Storilec je okrvavljen ali laže ranjen zaradi boja z žrtvico in je morda v družbi še z neko možko osebo. Verjetno se bo umival ali čistil obleko.

Naprosamo vse, ki bi mogli dati kakršne koli podatke o storilcu ali o drugih okoliščinah, da svoje ugotovitve osebno ali telefonično javijo najbližji postaji Ljudske milice ali na tajništvo za notranje zadeve MLO Ljubljana, telefon 21-100, 21-700, 21-600.

Gradnja živilskega kombinata v Vinkovcih

V bližnji bodočnosti bodo začeli v Vinkovcih graditi velik živilski kombinat s tovarnami za letno proizvodnjo 240 ton olja in 300 ton oljnih pogac. Gradnja tovarne za elektrifikacijo vred bo stala okrog 30 milijonov dinarjev. Naknadno bo dolega poleg nje zgradil še tovarno špirta.

Ni manjkalo dosti, pa bi 6. t. m. avto s rednimi potniki omahnil čez podporni zid ceste na Vrščic. Takole je visel, ko ga je ulel naš fotoreporter.

DOBER ODGOVOR

Duhovnik Ivo Stipanov, župnik v Bokanjcu v zadarskem okraju, sodeluje aktivno v akciji za ustanovitev stanovskega društva katoliških duhovnikov na Hrvaškem. Znano pa je, da so nekateri katoliški škofje na Hrvaškem, pa tudi v Dalmaciji ostro nastopili — seveda po navodilih Vatikana — proti tem društvom, želeč na ta način preprečiti, da bi duhovniki kot lokalni državljani sodelovali v ljudsko oblastjo. Tudi zadarski škof Garkovič je postavil župniku Stipanovu ultimatum, naj se umakne iz iniciativnega odbora in opusti vsako delo za ustanovitev duhovniškega društva, sicer ga bo doletela stroga cerkvena kazen. Ker župnik Stipanov, prepričan, da se ni v ničemer pregrešil ne zoper cerkev, ne zoper državne zakone, ni sledil temu pozivu, ga je škof Garkovič kaznoval s prepovedjo izvrševanja verskih obredov vse tako dolgo, dokler se ne bo spokorila.

Ko so bokanjski župljani izvedeli za to krivično ravnanje škofa Garkoviča, so sklicali sestanek in sklenili poslati škofu posebno delegacijo z zahtevo, naj izrečeno kazen prekliče. Izbrali so 30 ljudi, ki so obiskali škofa Garkoviča v Zadru. Ko so vprašali škofa, zakaj je kaznoval njihovega župnika, jim je odgovoril:

»Zato, ker je v združenju katoliških duhovnikov.«

»Ali je to v nasprotju z vero?« so ga vprašali dalje.

»Ne, z vero ni v nasprotju, s odgovoril škof Garkovič, »toda papež ni dovoljuje tega in zato tudi ne škofi.«

Ko ga je delegacija opozorila, da imajo katoliški duhovniki v Sloveniji, Bosni in Hercegovini že davno in svoja stanovska združenja, jih je škof Garkovič osorno zavrnil:

»Vi me ne boste učili. Jaz poznam svoje delo, vi pa znate saditi zelje, zalivati trto in druge take poseje.«

Delegacija je nato škofu sporočila, da se vaščani Bokanjca ne bodo udeležili romanja v Zadar, če ne bo šel z njimi tudi njihov župnik. Hkrati so mu sporočili, naj jim nikar ne pošilja kakega drugega duhovnika, ker ga ne bodo sprejeli.

In res je romanje odpadlo, namesto tega pa so se v nedeljo zbrali pred svojo cerkvijo, kjer so prečitali naslednje pismo, ki so ga nato z več kot 300 podpisi poslali škofu:

»Verniki župnije Bokanjac protestiramo in obojamo Vaš nepravilen odnos do našega župnika Iva Stipanova. Vaš odnos do našega župnika, ki že leta sem dela v zadovoljstvo vseh župljanov, ne le da ni očetovski, marveč je tudi protizakoničen, ker je stanovsko združenje svobodno in če se upošteva njegovi nameni, potem bi ga vi ne smeli prepovedati, marveč nasprotno priporočati. Zeleni smo in zelimo, da ima naš župnik dober odnos do ljudske oblasti. Zato zahtevamo, da ukinete kazen, kajti on ni ničesar zakrivil, ni noben odpadnik, marveč je nasprotno vreden duhovnik in dober državljan naše države.«

Smaramo, da ste našega župnika nepravilno kaznovali samo zato, ker ljubi svojo domovino, ker hoče delati za koristi svojega ljudstva tako kot bi morali vsi duhovniki.

Zalostno je, da vi kot naš pastir, ne upoštevate želja svojih duhovnikov in vernikov, da kaznujete duhovnike, nam pa pravite, da znamo saditi samo zelje in zalivati trto, in to celo tedaj, ko gre za vprašanje, ki bi moralo Vas kot najvišjega predstavnika cerkve najbolj zanimati. Prepričani smo se, da vam ni do sodelovanja z ljudsko oblastjo, da vam niso pri srcu koristi ljudstva, marveč koristitja, čigar zločini so še sveži v ljudskem spominu.

Ker niste dopustili, da bi nas spremljal naš župnik, tudi ne homo opravili vsakoletnega romanja v Zadar. To se godi po Vaši krivdi in greh naj pade na Vašo dušo.

In res so vaščani Bokanjca dan romanja ostali vsi do zadnjega doma in tako pokazali, da znajo odločno nastopiti zoper krivico in nezakonitost.

(Po »Vjesniku«)

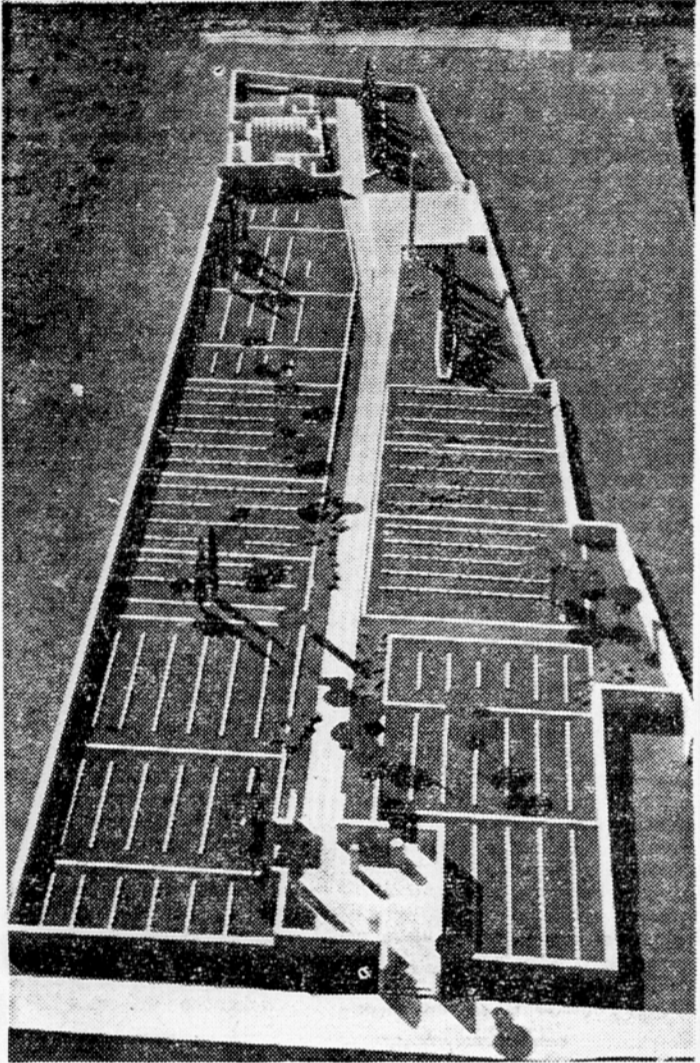
Znižanje indeksov življenjskih stroškov v letošnjem juniju

Od začetka letošnjega leta pa vse do junija je indeks življenjskih stroškov stalno naraščal. Toda v juniju so se ti stroški v primerjavi s prejšnjim mesecem prvič znižali, in sicer za 10,6%.

To znižanje splošnega indeksa življenjskih stroškov je zlasti posledica pocenitve živil (za 21,6%), kakor tudi pocenitve tobaka in pijač (za

1,7% ter obleke in obutve (za 1,2%).

Ker je istočasno narasel indeks v nekaterih drugih skupinah življenjskih stroškov, pocenitev živil ni prišla popolnoma do izraza. Narasel je namreč indeks stroškov za kurjavo in razsvetljava (za 2,2%), indeks stroškov za pohištvo (za 1,2%) in indeks stroškov za usluge (za 1,7%).

Dne 13. septembra bo na otoku Rabu slovesno odkritje novourejenega grobišča slovenskih in hrvaških žrtev rabskih tabornikov. Ta slovesnost bo povezana s proslavo 10. obletnice osvoboditve Raba in taborniški ustanovitvi rabske brigade. Prijatelje za udeležbo na proslavi zbirajo občinski in mestni odbori Zveze borcev ter glavni odbor ZB v Ljubljani. Zaradi omejenih prevoznih moči so na morju je potrebno zaključiti sprejemanje prijelov do 10. avgusta. — Vse načrte za 6.200 m² obsegajočo pokopališče je izdelal inšp. prof. Edo Ravnikar. — Pripravite se 13. septembra udeležencem proslave na Rabu. Vozile bodo posebne ladje s 60% popustom in z vlaki, za katere je obljubljen 75% popust.

Gospodarska razstava v Domžalah odraz industrijske zmogljivosti okraja Ljubljana-okolica

Izmed gospodarskih razstav, ki so ta čas po Sloveniji, za sluzi vso pozornost tudi gospodarska razstava okraja Ljubljana-okolica v Domžalah. V selskih sobah domažalske gimnazije bo še do ponedeljka odprta razstava industrije, obrti, trgovine in gostinstva ljubljanskega okoliškega okraja, ki združuje dele Gorenjske, Dolenjske in Notranjske ter šteje okoli 120.000 prebivalcev.

Na gospodarski razstavi v Domžalah je najboljši značilen napredek nekaterih obrtnikov in podjetij. Podjetje »Remont mlinov« je komaj na začetku razvoja in že ga lahko štujemo med najboljše vrste v državi. Da so v tem podjetju začeli v tako kratkem času izdelovati prvotno opremo za mlinske, gre morda zasluga bogati tradiciji mlinske industrije v domažalskem okolišju. Doslej obratujeta dva mlina, ki imata razen valjevkov vsa ostala oprema iz podjetja »Remont mlinov«: to sta mlinja v Fužinah in Ajdovčini. V obeh se je oprema mlinske industrije izdelala v Domžalah so stopili

še korak naprej in začeli izdelovati v zadnjem času vrsto izdelkov, ki jih potrebuje domača mlinska industrija. Na domažalski gospodarski razstavi vzbujajo posebno pozornost stroji za razkladanje žita »Vulkan« zmogljivosti 15 do 30 ton žita na uro. Za ta stroj — malodana vsak obiskovalec bi prisegel, da je uvožen iz tujine, zlasti v Turčiji, od koder je podjetje že dobilo prva naročila. Razen tega se je podjetje »Remont mlinov« lotilo tudi proizvodnje mlinskih vozčkov, zajemal in mlinskih kamnov, za katere se prav tako zanašajo tudi tuje tvrdke. Prav tako velik napredek je dosegel kolektiv meneske tovarne »Glasbila«, ki je z velikimi delovnimi naporji dosegel, da se je tovarna razvila v kratkem od neznanega lokalnega podjetja do podjetja, čigar izdelke upoštevajo tudi izven naših meja. Tovarna »Glasbila« v Mengšu izdeluje že malodane vsa glasbila. V zadnjem času pa je dala na trg zlasti veliko število cenejših otroških glasbil: piščalk in orglic. O njenem velikem napredku pričata tudi dejstva, da bo tovarna že letos septembra odprla svojo prodajalno v

Beogradu; v Ljubljani pa le pod pogojem, če bo dobila primeren lokal... Zaenkrat izvaja meneska tovarna svoje izdelke v Anglijo in Izrael. Pred dvema letoma pa niso vedeli, kaj bi naredili s to tovarno. Nekaj časa so izdelovali celo stranišne deske in dvo-narstropne postelje. V podobnih težavah je bila pred leti tudi grospelejska tekstilna tovarna »Motvoz in platno«. Na domažalski gospodarski razstavi tega ni čutili, saj se je kolektiv te tovarne predstavil s celo vrsto novih izdelkov, naj omenimo samo enega: tiskano jutro. Tekstilne tovarne okraja Ljubljana-okolica, 9 po številu, zaposlujejo trenutno nekaj manj kakor 3000 delavcev in uslužbencev, celotna vrednost izdelkov teh tovarn, ki so se tudi v Domžalah predstavile s lepo izbiro in kakovostnim blagom, pa znaša 9,8 milijard dinarjev.

Obiskovalce gospodarske razstave v Domžalah sta presenetili tudi podjetja »Tuba iz Dola pri Ljubljani« in »Tobia iz Ihana pri Domžalah«. Kolektivna teh dveh tovarn proizvajata zemeljske in olepševalne barve ter kripteta okoli 60% vseh potreb v državi. Tovarna »Colore

Tudi mlinarji lahko najdejo na domažalski razstavi mnogo predmetov za izpopolnitev svojih obratov.

v Medvodah — na razstavi ima najlepše urejen razstavi prostor, in tovarna lakov iz Domžal pa krijeta s svojo proizvodnjo oljnatih barv, lakov (tovarna v Domžalah izdeluje tudi lake za violine) in emajlov približno 40% potreb v državi. Na gospodarski razstavi v Domžalah je prav dobro zastopanih še desetine in desetine drugih podjetij. Ne manjka niti znamenitih domažalskih slavninarskih izdelkov, po ka-

Dve strani iste politike

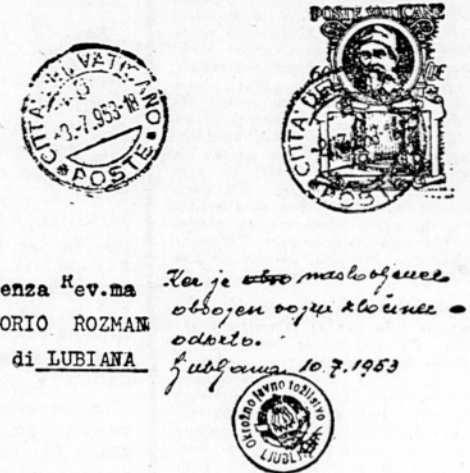
(Dalje in konec.)

Najbolj je ob prekinitvi diplomatskih odnosov naše države z Vatikanom odgovorne vatičanske pravke »zabodela« očitek pozvezovanje njihove politike do FLRJ z italijansko imperialistično politiko v celoti in do Trsta posebej. Hoteli so in še hočejo v besedah to za vsako ceno utajiti, na drugi strani pa v praksi dajejo za to dejstvo vsak dan številne dokaze. »Nikoli se italijanska vlada ni vtičala v konflikt med kat. cerkvijo in Jugoslavijo. Res pa je, da italijanski tisk, ki je rakonjen svobodni, ni mogel drugace kot smpatizirati z msgr. Stepcemca. (La civiltà cattolica, 3. I. 1953). Res pa je tudi, da celo najvišji uradni predstavniki kat. cerkve »nk. da r niso mogli skriti svojih simpatij« (?) do italijanske imperialistične politike do Jugoslavije. Tržaški škof Santin ni mogel vzdržati v besnem sovraštvo do Jugoslavije in tako neposredno po govoru maršala Tita v Slavovskem Brodu glede tržaškega vprašanja v uradnem škofijskem listu »Vita nuova« 23. maja 1953 z najogabnejšimi izrazi napadel našo državo, predvsem pa oseh kritik pred sodkov, pod krinko vjudnosti skriva svojo krutost, preveznost odeta z mučeniškim plaščem, umazanost odeta v zlato, negacija vsake razumske in politične koncepcije, nesposobnost razumevanja za trpljenje ljudi, zvitost in izdajalstvo, ki sta normalni sredstva vladanja — in vse te kvalitete odlikujejo Titovega duha« in dalje: »Vsekakor pa je ena stvar jasna in to, da italijanski narod ne bo večno toleriral žalitve in rasilija.« (!) Lahko bi še citirali, toda besede Santina so preveč brutalne in umazane. Tako torej Santin, ena največjih »persona grata« v Vatikanu, ki že desetletja kakor v posmeh najosnovnejšim človečanskim pravicam in prav gotovo tudi nasprotno krščanskim principom, prav preko cerkve in duhovnikov propagira »italijanstvo« Trsta, uničuje slovenski jezik celo v cerkvi itd. z moralno in materialno podporo vatičanskih pravkov.

In končno zopet »La civiltà cattolica« z dne 4. VII. 1953 v poglavju »Sodobna kronika« pod naslovom »O tržaškem vprašanju:« Hrupni komentari o izidu volitev (italijanske parlamentarne volitve op. p.) in ravednost kakšne bodo posledice, je odvrnila pozornost od marsikaterega argumenta zunanje po-

nimo se k govoru marsala Tita. Dobršen del tega govora je bil posvečen poljanju meja sovjetško-jugoslovske sprave, ki je bila zapetena z imenovanjem novih poslanikov v Moskvi in Beogradu. Potem je prišlo na

drugi težji ti predlogi za tem, da bi iz cone A, ki je izven diskusije, napravili predmet nedopustnega kupevarja! (podržati p.). Ali je to potreben kak dokaz za enotnost vatičanske in italijanske imperialistične politike?

A Sua Eccellenza Rev.ma Mons. GREGORIO ROZMAN Vescovo di LUBIANA (Jugoslavia)

Epilogo

10. julija 1953 je prispelo v Ljubljano zanimivo pismo »Suprema s. congregatio sancti officii« enega najodgovornejših uradov vatičanske kurije. Pomagalo nam bo razvoljati za-stavljeno »ugankao«. »A sua Eccellenza Rev. ma Mons. Gregorio Rozman, Vescovo di Lubiana (Yugoslavia), torej se vedno pošilja v reševanje vatičanske kurije zadeve v pristojnosti ljubljanske škofije. Ali gre za pomoto »neodgovornih-uradnikov« kot se to mnogokrat nečesto opravičiti? Prav gotovo o tem ne more biti govora. Osem let po osvoboditvi, ko je tudi Gregorij Rozman dokazal odgovornost za svoja vojna zločina s strahopetnim begom iz Ljubljane, vatičanska kurija še vedno ne priznati naše stvarnosti. Kljub temu gre naš razvoj naprej, taka pisma pa ostanejo v spomin naših delovnih ljudi kot anekdote. Njihov zagovor, da branijo v Jugoslaviji »preganjano vero in cerkev« pa ostaja vedno bolj tu-der v mednarodni javnosti »dokumenta« brez vsake vrednosti.

Saša Vrhovc

Koliko stane ena žemlja?

V celjskem okraju »vodi« pekar- na v Rogški Slatini — Zakaj le so draže, kakor Konjičani? — Dva dinarja razlike ni mnogo, nabere se pa le.

in najemninno je vračunanib za 1 kg žemljic 7.17 din ali 0,28 din na eno žemljico! Mazivo, dimnikar in odvoz smeti staneja po tej kalkulaciji za 1 kg žemljic 4,40 din.

Uredba o pocenitvi kruha in moke je naletela pri naših ljudeh na prav dober odmev. Le kolektivno pekarno v Rogški Slatini je menda računalo, da je treba to priliko izkoristiti in prilagoditi cene kruha njihoveemu zaslužku, oziroma dobičku. V prvem tednu po pocenitvi so pekarna prodajale kruh po ceni 36 do 90 din in s potrošniki sploh niso bili na jasnem, ali uredba o pocenitvi velja ali ne.

Pa naredimo preprostejši račun. 12 enega kilograma moke dobimo 25 enega 5 kg, za kar izkupični pekarna po svoji prodajni ceni 137,50 din. Ker stane 1 kg moke 60 din, pridemo do razlike 77,50 din in to bi bili stroški za peko. Peka ena žemljica naj torej stane 3 din. Ali je to realno?

Po tej uredbi morajo poslati vse trgovine in pekarske oddelke za gospodarstvo kalkulacije prodajnih cen v odobritve. Večina pekarn v celjskem okraju je v teh kalkulacijah svoje prodajne cene prilagodila nabavnim cenam moke in je v njih izkazala prodajno ceno za kruh iz polbele krušne moke po 34 din za kilogram, za kruh iz moke št. 2 po 50 din (pekarna v Slov. Konjičih po 48 din), za kruh iz moke št. 0 po 60 din in za žemljice 5 dek iz moke št. 0 po 4 do 5 din. Samo pekarna v Rogški Slatini je izjemna. Po njeni kalkulaciji naj bi stal kruh iz polbele krušne moke 39 din (torej za 5 din draže kot

Zaradi boljšega razumevanja dajemo kalkulacijo za žemlje iz moke št. 0, v kateri vzbudijo razne postavke na prvi pogled človekovo pozornost.

Kalkulacija velja za 180 komadov (t. j. 23 komadov iz 1 kg bele moke po 60 din).

Enota 180 žemljic je vzeta zato, ker je norma za 1 uro 180 žemljic.

7,82 kg bele moke št. 0 a 60 din — 469,20 din, 0,08 kg soli a 30 din — 2,40 din, 0,07 kg kevasa a 140 din — 9,80 din, 0,06 kg melase a 60 din — 3,60 din, 0,04 kg olja a 230 din — 8,12 din, prevoz moke — 15,38 din, zaslužek delavca na uro a 40 din — 40 din, 60% akumulacije — 24 din, kurjavar: 37 kg premoga — 67 din, tehnično in pomožno osebje — 46 din, akumulacije na te plače — 27,60 din, elektrika — 4,20 din, telefon — 4,20 din, material za čiščenje, drobni inventar in najemina — 71,75 din, 6% na material — 55,87 din, pisarniški material in znamke, p. t. t. ter zavarovanje — 10,85 din, razpršitev moke, 3 kg na dan (del, ki odpade na žemlje) — 15 din, izredni izdatki — 26 din, amortizacija — 36 din, mazivo, dimnikar, odvoz smeti — 44 din, zaslužek — 19 din. Skupaj — 599,97 din.

Enota 180 žemljic je vzeta zato, ker je norma za 1 uro 180 žemljic.

Podpis: Tovarnik Martin

Takih primerov je gotovo še več; tukaj smo navedli le nekaj najbolj izrazitih. Najvišje dosele odobrene cene kruha pa znašajo: za kruh iz polbele krušne moke 34 do 35 din, za kruh iz moke št. 2 petdeset (50) din, za kruh iz moke št. 0 60 din in za žemljice od 4 do 4,50 din.

Navedni primerji dokazujejo, kako potrebno je, da začno z delom sveti potrošniki. Z njihovo pomočjo bo namreč trgovinska inšpekcija mnogo laže odkrivala razne hude nepravilnosti.

Navedni primerji dokazujejo, kako potrebno je, da začno z delom sveti potrošniki. Z njihovo pomočjo bo namreč trgovinska inšpekcija mnogo laže odkrivala razne hude nepravilnosti.

Z. E., šes trg. inšp. OLO Celje-okolica

Z. E., šes trg. inšp. OLO Celje-okolica

Utrinki iz gospodarske inšpekcije

Tudi tisti bivši gostilničar v Mostah se je »zmašil«, ki je pri »Vinu« kupoval volje vina in ga prodal sosednji mezni 15 din dražje za liter.

Tudi tisti bivši gostilničar v Mostah se je »zmašil«, ki je pri »Vinu« kupoval volje vina in ga prodal sosednji mezni 15 din dražje za liter.

Na kolen so se oba zmašila pred enusmiljenim paragrafom — ko bo pristregel peroti prebujni spodletnosti.

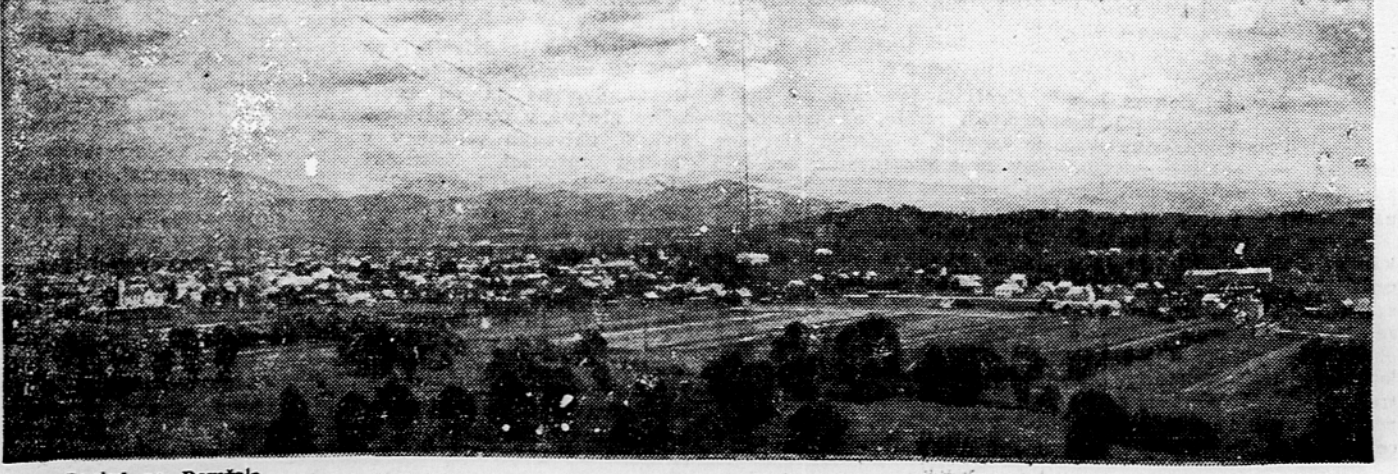
Na kolen so se oba zmašila pred enusmiljenim paragrafom — ko bo pristregel peroti prebujni spodletnosti.

Ko so naš peki dobili kar tri vrste moke in začeli peči dve vrsti kruha, so računali, da so Ljubljancem izgubili občutek za belo barvo. Kruh iz »svajerec« so prodajali za kruh iz »mlincec«. Te pesmi pa je bilo hitro konec. Inšpekcija jim je izračunala tako ustvarjen dobiček, dodala določeni faktor in peki so uvideli, da so se uračunali.

Ko so naš peki dobili kar tri vrste moke in začeli peči dve vrsti kruha, so računali, da so Ljubljancem izgubili občutek za belo barvo. Kruh iz »svajerec« so prodajali za kruh iz »mlincec«. Te pesmi pa je bilo hitro konec. Inšpekcija jim je izračunala tako ustvarjen dobiček, dodala določeni faktor in peki so uvideli, da so se uračunali.

Tam »Pri Jožetu« na Vodnikovem trgu so razglasili, da so znižali cene za 40%. Potrošniki pa so upravi »manufaktura« niso verjeli in so se pritoževali nad tako reklamo. Kaj hitro so ugotovili, da cene v drugih podjetjih konkurirajo »Jožetu« — kljub 40% popusta. Saj so res znižali cene — nečistoemu blagu, ki so ga iz večjih poslovalnic zbrali na Vodnikovem trgu. In še to le do cene in ostalih podjetjih. No in v

Tam »Pri Jožetu« na Vodnikovem trgu so razglasili, da so znižali cene za 40%. Potrošniki pa so upravi »manufaktura« niso verjeli in so se pritoževali nad tako reklamo. Kaj hitro so ugotovili, da cene v drugih podjetjih konkurirajo »Jožetu« — kljub 40% popusta. Saj so res znižali cene — nečistoemu blagu, ki so ga iz večjih poslovalnic zbrali na Vodnikovem trgu. In še to le do cene in ostalih podjetjih. No in v

Pogled na Domžale

20. razstava francoske letalske industrije

Dober mesec je minilo od zaključka 20. mednarodne razstave letalstva na pariškem letališču Le Bourget, kjer zavzema vsakokrat francoska letalska industrija prav posebno mesto. Čeprav na letališču Le Bourget ni več redovnih obiskovalcev z vseh delov sveta — 5. julija,

mičnih lastnosti letalskih modelov od 0.2 do 1.15 Mahovih števil (Mah 1, ta znamenita številka, ki se jo vsi dobro spominjamo iz filma »Hitrejši od zvoka« pomeni hitrost zvoka 330 m sek.). Voda, ki žene dve Peltonovi turbini po 55.000 konjskih moči, ima od umetnega

Maroko. To letalo ima 4 motorje po 3500 konjskih moči, v njem je prostora za 107 potnikov. Razen tega sprejme lahko 17.5 ton blaga. Hitrost letala znaša 454 km na uro.

Največjo pozornost je vzbudilo v Parizu dvomotorno transportno francosko letalo Hurel-Dubois HD-31. To letalo ima ozka dolga krila, katerih premer znaša 40 m.

Francoska letalska industrija je v nasprotju z drugimi posvetila po vojni posebno pozornost proizvodnji trenajzih in športnih letal. Doslje je francoska letalska industrija izdelala že celo vrsto letal te vrste. Izmed

vojaških letal je bilo v Parizu največje zanimanje za enosedelno lovsko letalo MD-452 »Mystere IV«. To letalo je enakovredno ameriškemu lovskemu letalu »Sabre« in sovjetskemu »MIG-15«. Za ta letala ima francoska letalska industrija tudi ameriška »Off shore« naročila. Ena izmed glavnih odlik francoske letalske industrije je množica prototipov letal raznih vrst. Kljub obsežnemu proizvodnemu načrtu pa posveča francoska letalska industrija tudi precej skrbi proizvodnji helikopterjev, saj so po vojni izdelali že 14 prototipov helikopterjev, izmed katerih jih nekaj izdelujejo v serijah.

Dornbirnski tekstilni sejem

Zadnjega julija so v Dornbirnu v Avstriji (Vorarlberg) odprli veliki tekstilni vzorci. Letos razstavlja na dornbirnskem tekstilnem sejmu 969 tvrdk, ali okoli 100 več kot lani. Odlikujejo se zlasti izdelki tekstilnih tovarn iz Vorarlberga, katerega središče je mesto Dornbirn. Letos je na dornbirnskem tekstilnem sejmu tudi mnogo več tujih tvrdk, kakor na prejšnjih sejmih. Razmerje med avstrijskimi in tujimi tekstilnimi tovarnami je 598 nasproti 371.

Kaj pa pri nas?

V mestu Melbourne v Avstraliji je odprl gostilničar Stanley Jackson posebne vrste restavracijo. Vse obroke hrane servira gostom na zelo cenjenih pladnjih in krožnikih. Gostom je v tej restavraciji dovoljeno metati te pladnje po jedi enostavno v zid. Gostilničar Jackson je namreč mnenja, da je na ta način najlažje zmanjšati neveljavo gostov zaradi slabe kakovosti hrane in mastnega računa.

S tankom čez mejo

V tanku, ki ga vidimo na sliki, je 25. julija zbežalo v Zahodno Nemčijo 8 Čehov. Tank sta izdelala češkoslovaška mehanika Vaclav Uhiik in Josef Pisarik

Posledice korejske vojne

Na Koreji so ljudje prišli ob vse. Najtežje je za prevozna sredstva, ker so sto tisoči odvisni od uvožene hrane. Na sliki vidimo iznajdljivega korejskega kmeta, ki je zbral štiri različna kolesa, da je lahko zapregel, zato da bi se mogel preživljati.

Izotopi v medicini

Odkar so rentgenski žarki omogočili opazovanje utripanja srca so iskali zdravniki tudi sredstva, s pomočjo katerih bi lahko opazovali, kaj se dogaja v drugih organih človeškega telesa. To sredstvo so našli v radioaktivnih izotopih, dobljenih v atomskih pečeh. Eden od najvažnejših krajev, kjer izdelujejo izotope je angleški atomsko raziskovalni zavod v Harwellu, kjer so začeli izdelovati izotope že leta 1948. Tega leta so iz Harwella poslali 23 pošiljk izotopov, leta 1950. 223, lani pa že 3250. To znatno povečanje pošiljk je deloma omogočila tudi duhovita zamisel varnejšega prevoza izotopov na koncu letalskih kril. Prej so morali pošiljke izotopov polagati v težke svinčene zaboje, da so preprečili nevarno izžarjevanje teh radioaktivnih snovi. Zadržna leta pa prevvažajo izotope v malih

vdolbinah letalskih kril, od koder je razdalja do kabine s posadko letala tako velika, da predstavlja enakovredno zaščito kakor debele svinčene stene. Izotope uporabljajo angleški in tudi drugi zdravniki zelo mnogokrat za zdravljenje nevarnih tumorjev. Se pred kratkim je zdravljenje kožnih tvorov obstajalo v tem, da so jih odstranjevali in uničevali s pomočjo rentgenskih žarkov ali koncentriranih plinov. To zdravljenje je bilo skoraj v vseh primerih popolnoma uspešno. Vendar je uničevanje tvorov puščalo na bolnikih velike brazgotine. Zdravljenje z izotopi ne pušča takšnih posledic. Izotopi dobivajo čedalje večjo prednost pred rentgenskimi žarki, ki so bili vse do nedavnega glavni zavezniki kirurgov. Pri uničevanju tvorov z rentgenskimi žarki se namreč čisto poškoduje tudi

tkivo okoli tvora, to pa zaradi tega, ker rentgenskih žarkov ni lahko koncentrirati samo na oboleni del človeškega telesa. S pomočjo izotopov zdaj zdravniki lahko najprvo točno ugotovijo kraj tumorja, nato pa dovajajo potrebne količine radioaktivnih izotopov izključno bolnemu delu človeškega telesa. Prednost izotopov je tudi v tem, da je njihovo učinkovitost mogoče regulirati že pri samem izdelovanju.

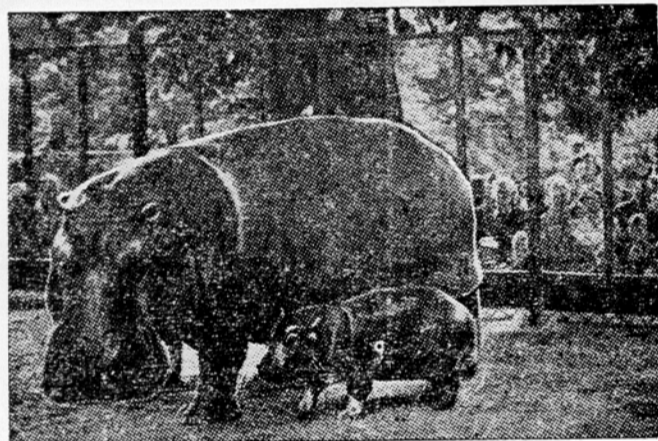
Radioaktivno zlato oziroma njegovi izotopi so najboljše, najnatančnejši pomočniki zdravnikov. Izotope zlata astreljajo proti tvorom v obliki majhnih izstrelkov, lahko pa jih dovajajo bolniku tudi kot raztopino. Medtem ko ostane izotop zlata tam, kamor so ga položili, ima izotop fosforja to lastnost, da teži k obolenim delom človeškega telesa. Izotopa kobalta in sodija se spet odlikujeta predvsem po tem, da se ustalita najraje v krvnem obtoku. Sprito teh raznih lastnosti umetnih radioaktivnih izotopov je mogoče zdraviti najrazličnejše ozlezi, od boleznih prebavnih organov, zastojev v krvnem obtoku do tvorov in notranjih tesel, delujejo kot vohuni; njihovo delovanje v človeškem telesu registrirajo z Gegerjevimi številci, s pomočjo katerih ugotavljajo zdravniki-specialisti povsem zanesljivo natančno mesto bolezni.

Z letali nad volkove

Na Aljaski živi veliko število volkov, ki zlasti v zimskem času morijo jelene, imenovane karibu. Ti edini dajejo meso tamkajšnjim prebivalcem, ki so tako oddaljeni od vseh prometnih zvez, da jim ni mogoče dovažati svežega mesa. Volkov je toliko, da obstaja resna nevarnost, da jelenov ne bo iztrebil človek ampak volkovi. Zato je treba iztrežiti najprej volkove, nato bo šele mogoče misliti na povečanje števila karibu-jelenov. Volkov pa v širnih planotah Aljaski ni mogoče iztrežiti z navadnimi lovskimi pripomočki. Lovci se poslužujejo letal, s katerimi sledijo krdelom volkov in ko jih opazijo, jih z avtomatskim strelskim orožjem začno obstreljevati. Po tej bitki z volkovi, pri kateri pa so lovci popolnoma na varnem v letalih, letala pristanejo lovci na smučeh pa pobirajo postreljene volkove in jih z letali odpeljejo v zbirališče. Tako upajo, da bodo uničili volkove, te največje sovražnike karibu-jelenov, in obvarovali tamkajšnje prebivalce, saj so jim ti jeleni dragocena domača žival.

Iz živalskih vrtov

Ljubozna optiči iz londonskega živalskega vrta (na desni strani) bi se prav gotovo ustrašili povodnih kornjev iz živalskega vrta v Kopenbahenu na Danskem. Toda samica povodnega kornja Maren, ki jo vidimo na spodnji sliki skupaj z mladičem, ni tako strašna kakor je videti. Zdi se kakor da kima od zadovoljstva, ko vodi svojega 15 dni starega mladiča na prvi sprehod. Mali rcajoči tečaj je njen trinajsti mladič, kar je nedvomno rekord za povodnega kornja v ujetništvu.

numizmatiki

Mestj Bobbin Head v Novem Južnem Wallisu v Avstraliji slovi zaradi mačke »Smokey«, ki ne lovi miši, marveč ribe. Vsako jutro točno ob 9. uri skače ta mačka s pomola v morje, kjer lovi ribe in jih prinaša svojim mladičem. Na teden jih ujame menda tudi do 35. Najtežja riba, ki jo je ujela doslej mačka »Smokey« iz avstralskega mesta Bobbin Head, je tehtala nad en kilogram.

Kongresu je prisostvovalo okoli 400 numizmatikov iz raznih delov sveta, delo kongresa pa je vodil znani francoski numizmatik Jean Babelon. Kongres je razpravljal o razvoju staroslovanske dobe. Ničje ni pričakoval, da nas bo skromna sled, lunasti uhani in prstan, pripeljali do odkritja enega največjih staroslovanskih grobišč v Sloveniji. Cene Avgustin!

V VSAKO DRUŽINO KNJIGE PRŠERNOVE DRUŽBE!

Knjiga „Indija in prebujeni Vzhod“

V Združenih državah Amerike je izšla minule dni najnovejša knjiga Eleonore Rooseveltove: Indija in prebujeni Vzhod. V tej knjigi objavlja znana ameriška javna delavka, vdova po bivšem predsedniku Rooseveltu svoje vtise s svojega lanskoletnega potovanja po Aziji. Eleonora Rooseveltova izraža v tej knjigi svoje občudovanje napredov in Pakistana, da bi se zboljšale tamošnje življenjske prilike in da bi ti dve državi dosegli popolno neodvisnost. V svoji knjigi piše med drugim tudi tole:

»Ce bi Indiji in Pakistanu pomagali rešiti medsebojna nasprotstva in težave vsake dežele Indija bi bila to največja usluga tema dvema narodoma.« Eleonora Rooseveltova piše nadalje, da se je prepričala na svojem popotovanju po Aziji tudi o tem, da smatrajo azijski narodi Indijo za vodečo državo tega dela sveta. O Pakistancih meni v svoji knjigi, da so izredno hrabri, polni življenjske sile in da so pripravljene pomagati svoji vladi premagovati vse težave na poti do močne, organizirane države.

Od Valvazorja do Kastelica

Mesto, ki mu Kranjec pravi le Kranj, Nemeč po Krainburg, leži na Gorenjskem med Ljubljano, Trzicem in Radovljico. Precej pod mestom se reka Kokra izliva v Savo, tako da leži mesto v kotu med obema rekama in takorekoč v konici. Meščani morajo zajemati vodo iz Koke ali Save in jo nositi precej visoko. Zato pravijo, da je v mestu Kranju več vina kot vode. Kranjčani imajo sicer različne svobostine in lepe prilivljije, pri tem pa veliko ne razpolove ali nenaklonjenost, da bi koga o njih kaj poučili. (Valvazor).

Tretjega aprila so v Kranju pri urejanju okolice Pršernovega spomenika na Titovem trgu (pičlih 40 cm globoko) prvi našli na najdbe iz staroslovanske dobe. Ničje ni pričakoval, da nas bo skromna sled, lunasti uhani in prstan, pripeljali do odkritja enega največjih staroslovanskih grobišč v Sloveniji. Cene Avgustin!

Iz najdb v slovenskih grobovih se da zanesljivo sklepati, da pripada kranjsko grobišče slovenski kulturi ketalskega tipa (Köttlach je kraj na Nižnjem Avstrijskem), ki je značilna za

alpske Slovence v letih od 800 do 1000. Nekatere posebnosti kažejo na tesnejšo zvezo z velikim grobiščem na Bledu, vendar pa je Kranj po dosedanjih najdbah še vedno bliže grobiščem v Zirovnici, Mengšu, Komendi in Ljubljani. Med nastitimi grobišči zavzema že sedaj po pomenu in materialu prvo mesto. V naslednjih raziskavah bo treba posebno zasledovati njegovo povezanost z Bledom. (Dr. Jože Kastelic).

UNESCO (vzgojna, znanstvena in kulturna organizacija Združenih narodov) je pred kratkim izdala popoln katalog folkloristične glasbe, ki jo ima registrirano pariška ustanova »Musée de l'Homme«. Katalog je pripravila posebna mednarodna komisija strokovnjakov etnografov. »Musée de l'Homme« je pridobil doslej preko 2000 gramofonskih plošč folklorističnih zapiskov, ki so jih nabrali v Afriki, Aziji, na tihomorskih otokih in v Mehiki.

Podobno zbirko folkloristične glasbe ima samo ameriška Kongresna knjiznica, katere zbirka se omejuje na ljudsko glasbo Severne Amerike, zlasti indijsko.

Zgodba Serpasa Tensinga

Serpas Tensing je nepismen človek, zna se edino podpisati; toda zaradi svoje hrabrosti, drznosti in žilavosti je postal svetovno znan planinec. O svoji življenjski poti je Tensing pripovedoval v Londonu med drugim tudi naslednje: »Plezati sem začel z edinim namenom doseči vrh Everesta. Ze ko sem prvičkrat pripeljal do polovice poti sem pozabil na lakoto in žejno in nisem imel nobenega strahu. Nisem se več spomnil ne na družino, ne na dom in niti nisem misel na nevarnosti. Edina moja misel je bila doseči vrh.«

močne može v himalajskem pogorju tudi druge, lažje možnosti preživljanja. Tensing je dal namreč pred vsem drugim prednost planinstvu.

Rodil se je junija 1914, v vzhodnem Nepalju v vasi Thanel, ki je obrnjena proti stožčastemu masivu Mount Everesta. V njegovi rojstni vasi, ki šteje le nekaj koč, žive revni kmetje. Ze Tensingov oče je bil nosač. Prenašal je blago, otovorjen kakor mula. Tensingov oče, ki je prenašal blago med Nepalom in Tibetom in je to obrt zapustil tudi sinu. V krajih pod Mount Everestom imajo nosači privezana bremena s pomočjo širokega tkanega traku; privežejo si ga okoli čela. Pri hoji so ti nosači sklonjeni naprej, tako da občuti večji del teže bremen njihova glava. Med Serpasi so nosači tudi ženske, le da dodajajo bremenom še svoje otroke. V Tibet prenašajo zelenjavo, sadje, slačkor, tobak, nazaj pa tvorijo slo. Najtežji del poti je prelaz Nanga Pa. Cezenj se vo. dijo nobenih četrtonožnih ži-

Tensing, okrašen z odlikovanji

vali, ker verujejo, da bi »duha«, ki varuje ta prelaz, ubil vsako žival. Grenak je kruh nosačev Serpasa in zato silijo ven iz svoje domovine in si iščejo dela drugje. Tensing je na priliko zapustil svoj rojstni kraj že z 21 leti. Odtlej so bile njegove oči dvignjene k himalajskim vrhovom. Od očeta je slisal govorice, da plezajo beli možje zaradi športa na visoke vrhove, da rabijo spremiljevalce in jih

dobro plačujejo. Pred 18 leti je alpinist Hugh Rutledge prvičkrat poskusil osvojiti Everest. Novico je zvedel tudi Tensing, ki je dorastel v krajih, kjer ni daleč kakor nobene šole. Večkrat lačen kakor sit je sanjiral, kako bi se prebil od nosača in lovca naprej, kako bi dosegel v življenju nekaj velikega. Ta njegova želja je morala biti izredno močna, da je zapustil svoj rojstni kraj, saj je znan, da so Serpasi izredno navezani na svoje domače hribe, na vasi z značilnimi enonadstropnimi hišami, zidanimi iz kamna, ki so za vzhodnjaško življenjsko raven še dokaj dobre.

Pred 18 leti je Tensing začel svoj novi poklic, poklic alpinista-planinca. Kot nosač se je najprej udeležil ekspedicije Erica Shiptona. Ves srečen je tedaj pomčil svoj desni palec v črnilo in ga pritisnil v znak dogovora na belo stran mezde knjige. S svojimi 178 cm je bil višji kot večina Serpasa, razen tega se je znal smejati izredno veselo in naležljivo. Eric Shipton je bil prvi učitelj Tensinga ki je letos napravil izpit, kakršen ni uspel njegovemu velikemu učitelju. Ze na svoji prvi poti je Tensing spoznal, kako nezprosren sovražnik ljudi je lahko Everest. Blizu taborišča

št. III Shiptonove ekspedicije je Tensing našel truplo Maurice Wilsona, fanatičnega Angleža, ki je mislil, da bo lahko brez hrane in s prostimi rokami dosegel vrh. Ze na svoji prvi poti se je Tensing, ki je v svojem življenju ubil dotlej že lepo število medvedov, leopardov in druge divjadi, še bolj navadil umetnosti boja z naravo in plezanja. Naslednjo pomlad — leta 1936. — ga je vzel v svojo ekspedicijo tudi alpinist Hugh Rutledge. Ta ekspedicija se je končala brez kakšnega posebnega uspeha. Toda Tensing pravi, da je bil kljub temu srečen, ker se je vedno bolj približeval cilju — vrhu Everesta. Dve leti pozneje ga srečamo spet na poti proti Everestu z ekspedicijo H. W. Tilmana. Tedaj je bil že toliko znan, da so začeli njegovo ime pogostokrat omenjati v spominnih ekspedicijah, ki so se borile za Everest. Tilman mnogo piše v svojih spominih o Tensingu; opisuje ga kot mladega drznega, močnega in prijetnega nosača, ki je neustrašno korakal v višinah, kjer ni bilo za hojo že nobenemu nosaču več. So to ekspedicijo je doživel omrtničenje svojega tovariša Pasanga Bhotla, onespobljene »tigras«, ki hodil še danes ves hrom po ulicah Darjeelanga. Niti takšne tragedije

niso napravile na Tensinga kakšnega globljejšega vtisa. Prav tako trdno je bil odločen doseči vrh Everesta kakor spčetka. Njegovi načrti so bili nato za nekaj časa preprečeni. Naslednje leto 1939 ni bilo nobene ekspedicije na Everest. Toda Tensingovo ime je bilo že toliko znano, da se ni več bal za služek in se je upal poročiti. Med vojno je bil vojak. Preden je skupaj s Hillaryjem osvojil Everest je živel v skromnem stanovanju in ni imel za svojo družino — ima dve šolobozvezni hčerki — več kakor 12 kvadratnih metrov prostora. Na mesec je zaslužil po 17 šillingov in 4 šilinge na dan kot dodatek za snežne višine. S tem zaslužkom je preživljal družino in sebe tudi v času monsumov, ko so ekspedicije v dolinah in med hokozini ter brezposelnosti. Po vojni je Tensing trikrat plezal s švicarsko ekspedicijo; bil je tudi nosač italijanskega profesorja Tuccija. Pred štirimi leti se je spet pridružil Tilmanu. V njegovih ekspedicijah je preživel težki napad snežne slepote. Kljub temu je že naslednje leto sodeloval s francosko ekspedicijo pri vzponu na Nanda Devi. Tensing smatra ta vzpon za enega najtežjih, za težjega, kakor je bil vzpon na Mount Everest. Nekemu indijskemu novi-

narju je takole opisal svoj vzpon na Nanda Devi:

»Ko sem plezal preko ledenega plazu sem plezal počasi, kakor bi hodil po prstih. Nobena mesta ni bilo za oprjem in led je bil zelo spolzek. Ko je začel zmrzovati kisik sem odvrzel črpalco in masko. Toda pripeljal smo na vrh in smo bili srečni.«

Tensing, ki je hotel v svojem življenju po trdih poteh in je danes mojster alpinizma, večkrat izgovarja besedo sreča. Izgovarja jo s posebnim prizvokom, najbrže zaradi tega, ker je doživel v svojem življenju prav izredno srečo — dogodek, kakršnega si delita od vseh prebivalcev sveta le s Hillaryjem.

VEČ DELAVCEV

sprejme takoj MLO Ljubljana, Uprava za ceste, Vilharjeva 14. Sam s ko stanovanje preskrbljeno. Plača po tarifnem pravilniku. MLO Ljubljana Uprava cest

Ulica ni otroško igrišče

Od začetka pomladi do hladnih jesenskih dni vidimo na ulicah cele roje otrok; Prevladujejo otroci od prvga do šestega leta, kajti starejši si poiščejo že boljše zabavo in jo uživajo kam drugam. Kaj delajo otroci na cesti? Nedočno se igrajo. Sedijo v cestnem prahu, ga grebejo na kape, morda polivajo z vodo, in pečejo potice, pobirajo cigaretno ogorke, vžigalice in podobno, hadijo po štirih, se podijo sem in tja, kakor je pač otroška navada. Ko jih pokliče mati k jedi, zdavijo vsi marogasti od nemage v hiše, odkoder se čez nekaj časa vrnejo — nekateri prav tako marogasti — in igra se nadaljuje. Od časa do časa povozj katerega kak kolezar ali avtomobilist, nato se za dan ali dva ulica nekoliko izprazni, pozneje pa se nadaljuje ista pesem.

Ali so izgubili matere teh otrok vso razsodnost, da puščajo otroke v takšno nesnago? Ali ne vedo, da vsakega otroka brez pomisleka tudi stokrat dnevno roko v usta, ne da bi ga pri tem motilo, če je roka umazana? Ali ne pomislijo, da je cestni prah posušena zmes vsakovrstne nesnage, ki jo njihov otrok pridno nosi v usta.

Nekoč sem opozorila mater šestih otrok na posledice, ki jih lahko rodi valjenje njenih otrok po cestni nesnagi. Odgovorila mi je, da v stanovanju ne morejo biti ves dan, na dvorišču pa se ne smejo igrati. Prav je imela, v stanovanju otroci res ne smejo biti ves dan. Nuditi jim je treba čim več zraka in sonca, zato morajo iti na prosto. Da pa se ne bi smeli igrati na dvorišču, če dvorišče je pri hiši — in večina hiš ima dvorišče — je pa precej nezahvalna stvar. Kdo pa to prepoveduje? Lastnik, uprava nepremičnin, ali morda stanovci brez otrok.

Res je, nekatera dvorišča so za otroško igrišče neuporabna, ker so mračna, vlažna, brez dobrega zraka. Kjer pa je dvorišče primerno, mora biti otrokom na razpolago. Stanovniki naj sporazumno odstranijo vso navlako, ki stoji tam že iz navade in pogosto nima nobene vrednosti, prav gotovo pa ne take kakor živ otrok. Dvorišče naj lepo očistijo, olepšajo, namestijo v njem kakšne skromne priprave za igranje (kup miške, gugalnico in še kaj), drug drugemu pa naj strogo prepovedo odmetavati odpadke in pljuvanje po dvorišču. A ti ne bodo zadovoljni vsi tisti, ki imajo otroke in oni brez njih, če bodo videli otroke v primerem okolju, zavedajoč se, da so k temu tudi sami nekaj pripomožili?

«Kdo jih bo pa poslušal?» me je vprašala vdova brez otrok. To je sicer red, toda mar nismo tudi sami kot otroci prav tako

kričali in so nas drugi poslušali? Poslušajmo zdaj še mi mlajši rod! Mar na cesti ne kričijo? Seveda, razlika je le v tem, da jih morajo tam poslušati drugi ljudje. Razen tega pa je mogoče z dobrim vzgojnim vplivom včasih res zelo brezglavo otrošče v vpitje in pretirano divjanje precej omiliti in zmanjšati.

Zelim, si, da bi te besede ne ste mimo naših ljudi. Naša dvorišča naj se čimprej spremenijo v otroška igrišča. Iz naših otrok naj zraste zdrav, krepak in dober vzgojen rod. Ulica jim tega ne more dati.

Kjer pa dvorišče nikakor ni primerno za otroške igre, se morajo starši zbrivovati in voditi otroke na sprehode med zelenje na dober zrak. Le na cesto ne spada pod nobenim pogojem noben otrok.

Kako negujemo obutev

Obutev je tako draga, da ni vseeno kako ravnas z njo. Skrbno in pravilno nego pa si jo lahko ohraniš dalj časa ne samo lepo, marveč tudi trpežnejšo. Predvsem pazi, da s čevljev takoj ko jih sezuješ z mehko krtačo odstraniš prah, ki razjedla usnje. Pri tem nikoli ne pozabi temeljito skrtatiči tudi podplate. Če so čevlji zelo blatni, ne odstrani blata s krtačo, marveč jih umij. Ko so čevlji že docela suhi, jih dobro skrtaiči in šele nato namaži s krema, sicer ostane vlaga v usnju. Očiščene čevlje natakni na kopito, ker le tako ohranijo lepo obliko. Če nimaš kopit,

jih natakni s papirjem. To je zlasti priporočljivo za mokre čevlje ker papir dobro vpija vlago. Čevlje hrani vselej na suhem prostoru. Tudi jih ne pozabi pravčasno odnesti k čevljarju. Zelo raztrganih čevljev ti ne more lepo popraviti tudi najboljši čevljar. Obutev tudi ohraniš dalj časa, če jo pogosto menjaš. To je še posebno priporočljivo za tiste, ki se jim noga pote. Lakaste čevlje in galoše večkrat namaži z vazelinom, da ne bodo razpokale. Lak potrebuje prav tako kakor vsako drugo usnje od časa do časa maščobo.

Počitek ali napor?

Od pomladi do jeseni odhajajo ob sončnih sobotah in nedeljah mnogi mestni ljudje na deželo — v gozdove, k rekam in na gore. Vedno več ljudi, zlasti med mladino, ki jim nedelja ne pomeni več posejdanje in popivanje po gostilnah, marveč so gostilne rajši zamenjali z izleti, kopanjem, skratka nedeljo najraje prebijajo v prirodi. Mnogo pa je med njimi tudi tistih, ki pretiravajo, ker menijo, da je nedelja izgubljena, če je niso mogli izpolniti do zadnje minute z intenzivnim gibanjem. Prav o teh bi radi danes spregovorili.

Seveda je zdravstvenega stališča najbolj prav, če se dejavnost v prostem času povsem razlikuje od poklicnega dela. Kdor v poklicu fizično dela, mora torej skrbeti, da se bo v prostem času telo odpočilo, dočim naj duševni delavec uravnovesi svoje vsakdanje opravilo s telesnim gibanjem. Na to načelo pa pogosto pozabljamo. Zmernost zovna lahko opazujemo, kako ročni delavci komaj čakajo nedelje, da bodo lahko obdelovali svoje vrtove ali njive, mizarili in zidali in prav v nedeljo opravljali najtežavnejša fizična dela. Razumljivo je, da si v nedeljo niso odpočili, marveč bodo pričeli svoj delovni teden morda še bolj izčrpani kakor so ga končali.

Prav tako nepremišljeno je, če menijo starejši ljudje, da lahko nalagajo svojemu organizmu napor,

ki jih vzdržijo mladi ljudje. To je precejšnija pomota. Kar prenese mlad organizem brez škode, pomeni za starejše obremenitev. Zato se jim bo prej ali pozneje maščevalo, če bodo v soboto po opravljenem delu sedli na vlak ali avtomobil, še do noči prehodilo dolgo pot do prve planinske postojanke in se naslednji dan ob zori napotili na najvišje planinske vrhove. Nič mani nepremišljeno ni, če hočemo celo samo v nedeljo prehoditi ali prevoziti na desetine kilometrov.

Vse to velja tudi za ženske. Mlade ženske, ki v vzdržljivosti tako pogosto tekmujejo s svojimi moškimi tovariši, si s tem prav nič ne koristijo. Večkrat pri tem pozabljajo na telesne napore, ki jih morajo opraviti med teden, in to ne samo v poklicu, marveč tudi v gospodinjstvu. S pretiranim v tem pogledu ne bodo ne lepše, niti bolj zdrave. Kako res je to, nam pokaže pogled na številne izčrpane in utrujene obraze žensk, ki ob nedeljah zvečer izstopajo iz vlakov, tramvajev in avtobusov.

Da ne bo nesporazumov, prav je, da v prostem času zapustimo mesto in počivamo v prirodi; prav je, da se po sedenju celega tedna razgibljamo in sprostim. Toda pri vsem tem moramo ravnati razumno in ne pretiravati, sicer si bomo morali prav v začetku edna odpočiti od takega »počitka«.

Obleka iz črne svile brez rokav. Z bolerom ali stolo jo lahko nosimo tudi jeseni ali pozimi kot popoldansko obleko.

KAKŠEN JE TVOJ ZAJTRK

Na ženskih prilogah časopisja pogosto najdemo koticček z naslovom »Kuharski recepti«. V glavnem prav ta koticček preberemo najprej, kakor pogovor dveh gospodinj kaj hitro preide na priljubljeno snov skuhanje. V zvezi s kuhanjem in prehrano pa je še mnogo zanimivih vprašanj, ki jih obravnava zelo redko, čeprav so ne-

trebuje telo toliko več energije kolikor več dela. Zato ni prav, da zjutraj, ko odhajamo na delo nezadostno zajtrkuje, opoldne pa jemo obilno, čeprav bomo morda v popoldanskih urah manj delali ali počivali. Tudi se ne smemo čuditi, če je pri ljudeh, ki pomankljivo zajtrkujejo delazmožnost in pazljivost mnogo

PRAVILEN ZAJTRK

Zri nobenem zajtrku bi ne smela manjkati skodelica mleka ali vsaj skodelica mlečne kave, ker ima mleko glede na popolnost beljakovin neprecenljivo hranilno vrednost. K vsaki skodelici mleka spada nekaj rezin kruha, katerega kalorična vrednost se bo zelo povečala, če jih bomo namazali s presnim maslom. Resda je presno maslo drago, vendar pa bi ne smeli nikoli pozabiti, da ima 1 kg presnega masla 850 gr tolst, in 6 gr beljakovin in ogljikovih hidratov, kar je skupno nič manj kakor 7900 kalorij. Razen tega vsebuje maslo še vitamine A3, B1 in D2. Za primerjavo naj povem, da ima 1 kg govejega mesa 180 gr beljakovin, 70 gr tolst in edini vitamin B, kar je komaj 1500 kalorij. To se pravi, da je hranilna vrednost presnega masla nepri-merno večja kakor hranilna vrednost govejega mesa.

Prav bi bilo, če bi stala pri zajtrku na mizi tudi posoda z medom. Med je zdrav in lahko bi ga uporabljali namesto sladkorja. Če hočemo dati možu in otrokom dovolj kalorij, ki jih potrebujejo za svoj delovni dan bomo dodali k zajtrku izmenoma še sadje ali zelenjavo (na primer presne paradiznike in morda rezino slanina ali kosček sira).

Pri sestavljanju jedilnika za zajtrk, pa moramo upoštevati delo, ki ga ljudje opravljajo v različnih poklicih. Zgancev ali še toplega kruha ne bomo dali ljudem, ki v svojem poklicu pretežno sedijo, lahko pa ponudimo tak zajtrk človeku, ki fizično dela. Ta bo laže preabavil težko prebavljivo hrano kakor uradnik, ki mora sedeti 7 ur za pisalno mizo. Njemu bomo dali le lahko prebavljivo hrano.

Ze otroke navajajmo na to, da bodo hrano dobro prežvečeli. Zlasti zjutraj, ko se nam mudi na delo, smo radi površni in zajtrk kar pogoltnemo, namesto da bi jedli počasi. Slabo prežvečena hrana obleži v želodcu in večkrat povzroča raznovrstne prebavne motnje.

Nemara bodo te besede vzbudile ugovore, češ, takega zajtrka kakršnega predlagate, si ne moremo privoščiti, ker bi bil predrag. Tak zajtrk je res nekoliko dražji kakor običajni, vendar bi ta izdelek lahko uravnovesili pri kosilu, ki naj bi bilo skromnejše.

Ce bomo dobro premislili, bomo uvideli, da naši obroki res niso porazdeljeni logično in pravilno. Zato nam bo samo koristilo, če se bomo otresli stare, zaporenjene navade in izvedli popravek v načinu naše prehrane, oziroma v obrokih. D. P.

Kuharski nasveti

Goveja juha s špinačnim zavitkom. Naredi navadno veliko testo. Medtem, ko počiva, naredi nadev, za katerega potrebuješ: špinačo, eno jajce, žlico kisle smetane, lu žlico presnega masla. Pest pražec skuhaj in slanem kroplju in jo dobro sesekljaj. Mešaj presno maslo z rumenjkom, primešaj žlico kisle smetane, prideni sesekljano špinačo, posoli, popopravi in nazadnje primešaj beljakov sneg. Testo razvaljaj in razreži, pomazi s pripravljenim nadevom, zvij v klobaso, položi na pomazano pekačo, pomazi z raztopljenim presnim maslom in speci. Pečeno razreži na tanke rezine in serviraj k čisti goveji juhi.

Zavitki s svinjino. Za testo potrebuješ 1/2 l moka, eno debelo ali dve drobni jajci, malo vode; za nadev pa nekaj žlic zrezane prajene svinjine 1/4 l riza, 1 jajce in malo smetane. V kozice nareži malo prekajene slanice, popraži v njej riž, zalij s 1/4 l vode ali juhe, ter skuhaj. Nato riž odstavi in pusti, da se ohladi. Hladnemu pramešaj nekaj žlic drobno zrezane perkatjeno svinjine, 1 jajce, žlico ali dve smetane. Če je nadev predelek, prideni po potrebi malo drobtinice.

Medtem, ko se bo nadev hladil napravi mehkeše testo, kakor za široke mehke rezance. Testo tako razvaljaj in polagaj nanj majhne kupčke pripravljene nadeva. Okrog pomazi z beljakom. Testo razreži na krožnike, s prstom pritisni okrog vsake krogljice, da se testo sprime, potem s koscem ali z nožem razreži zavitke. Ko si z vsem gotova, jih dmi v slano vodo, kjer naj vro 10 do 15 minut. Kuhane poberi iz vode, jih zložij na krožnik in zabeli z razgrejenimi ovirki ali s prepraženimi drobtinami. Zavitke daš lahko na mizo s kakršnokoli salato, lahko pa tudi s kislim ali sladkim zeljem ali s katero drugo prikuho.

Marelične krpice so dobra in izdatna jed. Zmešaj 1/4 l moka, 15 dkg moka in malo soli ter skuhaj na ognju dokler se ne odloči od posode, v ohlajeno testo pramešaj 2 jajci, položiš testo na desko, ki si jo potresaš z moko in ga razvaljaj za mali prst debelo. Izrežeš četverkotnike, položiš nanje 1/4 marelice (ali polovico sliv), stisneš skupaj in skuhaš v vreli vodi. Skuhane krpice odcediš, zabeliš s prepraženimi drobtinami in posuješ s sladkorjem.

Poceni marelična marmelada. Za 1 kg opranih marelic, ki si jim odstranila koščice potrebuješ 1/4 kg sladkorja. Za zmes kateri si dodala nekaj salsica naj vro 20-30 minut. Kuhano odstaviš lu mešaj neprekinjeno 2 uri. Po dveh urah, ko je marmelada ohlajena, jo daš v navadne kozarce in jih dobro zavežeš.

Marelični kolač. 10 dkg presnega masla umesaš penasto, dodaš 10 dkg sladkorja, 1 rumenjake. Dobro zmešaš in počasi dodajaš 5 žlic mleka (v katerem si raztopila 1/2 pecilnega praška), 20 dkg moka in 5 dkg opranih orehov. Na koscu rahlo umesaš sneg 4 beljakov. Ko je testo že v pekačoh, razporediš po njem marelice (slive).

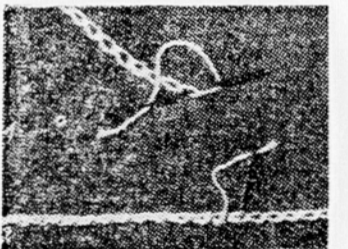
Kumare v solati za zimo. Ko so pustile vodo, jih očmeš, okisaš kakor za navadno kumarno solato, daš v steklenice in hupaš s soperi 3/4 ure. Tako imaš lahko pozimi svežo kumarno solato.

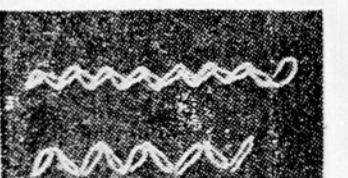
Začnimo v verižnim vbodom

Nemara že dolgo niste vezli in ste že nekoliko pozabili, kakšen je verižni vbod in kaj vse lahko z njim naredimo. Če si ga boste s pomočjo slik spet priklicali v spomin, boste presenečeni, kako se izpreminja in kako uporaben je. Njegova največja prednost pa je v tem, da z njim lahko zelo naglo vezemo.

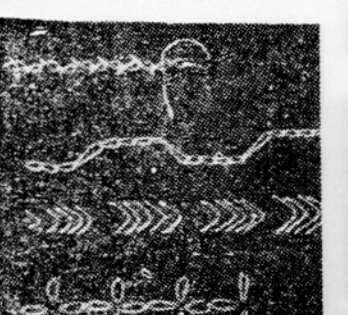
Verižni vbod je posebno pri-

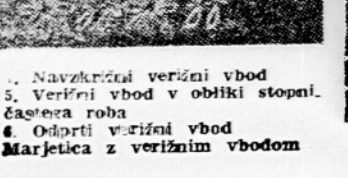
Navadni verižni vbod. Oviti verižni vbod.

3. Dva načina nazobčanega verižnega vboda.

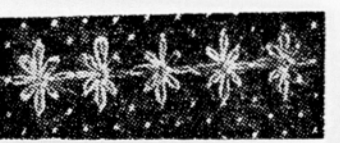
4. Navadni verižni vbod. 5. Verižni vbod v obliki stopničaste roba.

6. Odprti verižni vbod. Marjetica z verižnim vbodom.

meren za vezenje obrisov in arabesk. Ker je plastičen, ga uporabljamo predvsem za ročna dela z močno poudarjeno vezelnino.

Prav lep je oviti verižni vbod, ki učinkuje na tkanini kakor našita vrstica. Ovijemo ga lahko tudi z drugobarvnim prejico. Pri nazobčanem verižnem vbodu vbadamo šivanko enkrat navzgor, drugi navzdol. Posebno učinkovit je navskrižni verižni vbod. Pri njem ne vbademo šivanko na mesto tik ob zadnjem vbodu, marveč nekoliko na levo ali desno. Z verižnim vbodom lahko izvezemo tudi širok rob, tako da dolg verižni vbod veže zgornje in spodnje vbode. Blazine in prtiče lahko okrasimo tudi z odprtim verižnim vbodom, dočim iz navadnega verižnega vboda oblikujemo dekorativne marjetice. Posamezne listke cvetic oblikujemo z zaključeni verižnimi vbodi. Če jih uvezemo v obliki venčca okoli središča,

Rob marjetice na tilu.

Krta robova marjetica na tilu.

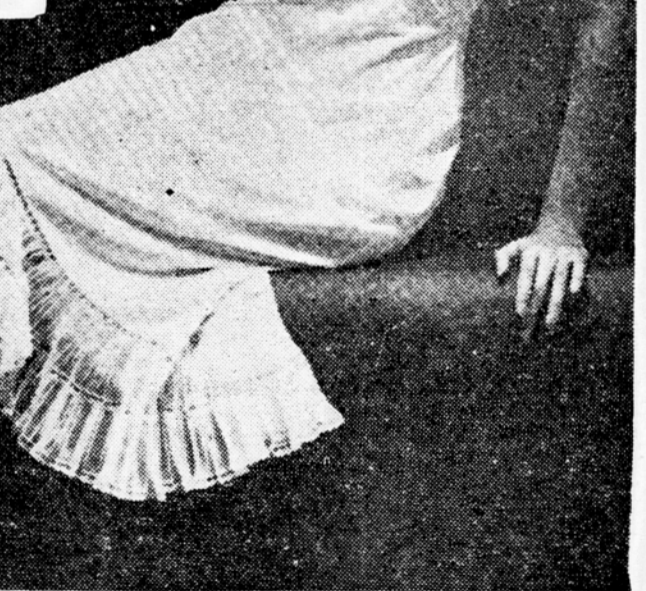

Tako izpolnimo z verižnim vbodom večje ploskve.

nastane majhna cvetica. Oba robova, ki ju vidite na sliki, sta samo dva izmed številnih motivov, ki jih lahko izvezemo z verižnim vbodom. Z marjeticami okrasimo otroške obleke in nežne, majhne prtiče. Z verižnim vbodom lahko izpolnimo tudi večje ploskve, ki jih ne moremo izpolniti z navadnimi gladkimi vbodi; pri tem pa morajo vbodi ležati tesno drug ob drugem (glej sliko). Za vezenje verižnega vboda je primerna vsaka prejica, le da izberemo za močno poudarjene vezelnine debelejšo, za nežnejše motive pa tanjšo.

Tako izpolnimo z verižnim vbodom večje ploskve.

mara važnejša kakor množica receptov, ki si jih sicer skrbno zapisujemo v svojo knjižico z recepti, uporabljamo pa jih malokdaj.

PICEL ZAJTRK NASA NAPAKA

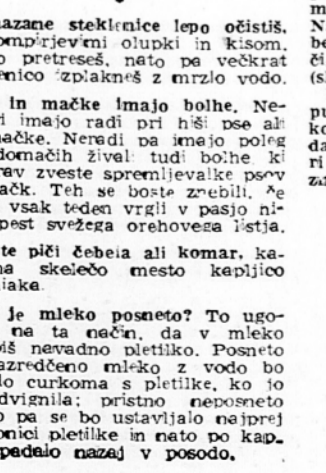
V našem načinu prehrane, v dveh glavnih obrokih — kosilu in večerji — in tretjem stranskem obroku — zajtrku — grešimo prav zjutraj. Takrat, ko odhajajo otroci v šolo, mož pa na sedem ali osem urno delo, jim postrežemo s prav skromnim zajtrkom. Včasih ta ali oni použije svoj zajtrk kar stoji, medtem ko si oblaci površnik in s skodelico v roki na hitro pregleduje jutranje časopise. Mislim, da vzrok za nezadosten zajtrk ni naša skromnost ali slabe finančne razmere, saj bo otroka in moža, potem, ko sta morala skoraj teč delati vse dolgo dopoldne, čakalo dovolj obilno kosilo. Vzrok je, zlasti med mestnim prebivalstvom udomačeno stara navada, da ima glavni in najboljnejši obrok opoldne. Če pogledamo na deželo, bomo ugotovili, da je na primer kmečki zajtrk zmerom izdaten, prav gotovo pa ne skromnejši kakor opoldanski obrok. In prav je tako. Zavedati se moramo, da

manjša, kakor pri tistih, ki dobro zajtrkujejo. Zaradi tega bi morali že iz zdravstvenih razlogov izpremeniti naše obroke tako, da bi bil zajtrk obilnejši, kosilo pa skromnejše.

HIPERMANGAN tudi v gospodinjstvu

Hipermangan nam ne služi samo v zdravilstvu, temveč ga lahko koristno uporabimo tudi v gospodinjstvu. Morda še ne veste da posoda, ki se je navzela neprijetnega vonja od hrane, ki je dalje časa stala v njej, ali se že začela kvariti, izgubi ta neprijetni vonj, če vlijemo vanjo raztopino hiper-mangana, ga nekaj časa pustimo v posodi, nato pa posodo dobro operemo z vročo vodo. Neprijetni duh bo tako povsem izginil.

Ce odprete omaro ali predal, boste včasih začutili neprijeten vonj. Odstranite ga boste, če omare in predale zbrizate s krpo, ki ste jo namočile v hipermanganovi raztopini. Neprijeten duh po znoju v čevljih boste prav tako odstranili, če čevlje znotraj izperete z raztopino hiper-mangana. Raztopina hiper-mangana je

ZADNJE VESTI

Dulles in Sing Man Ri sta parafirala sporazum o skupni varnosti

ZDA bodo vstopile v vojno akcijo v primeru nove agresije na Južno Korejo - Južna Koreja bo sodelovala na politični konferenci - ZDA in Južna Koreja bosta zapustili politično konferenco v 28 dneh, če nasprotna stranka ne bo razgovarjala iskreno in dobronamerno - Opozorilo Severnokorejcem in Kitajcem - Clarkovo poročilo Varnostnemu svetu - 200 milijonov za obnovo Koreje

Seul, 8. avgusta (UP). Kot se je zvedelo iz poverljivih virov, sta ameriški minister za zunanje zadeve Dulles in predsednik Južne Koreje Sing Man Ri parafirala danes dopoldne ameriško-južnokorejski varnostni pakt. Ta pakt predvideva, da bodo ZDA stopile v vojno akcijo v primeru nove agresije na Južno Korejo in bodo imele pravico držati vojaške baze na ozemlju Južne Koreje. Istočasno se je zvedelo, da je Sing Man Ri v času razgovorov z Dullesom potrdil, da bo njegova država sodelovala pri organizaciji premirja v Koreji in na politični konferenci o Koreji. Ri je izjavil, da bo njegova vlada nudila svoje sodelovanje dokler se bodo ZDA trudile doseči enotnost Koreje. Iz istih virov se je zvedelo, da je Dulles obljubil, da bodo ZDA še v naprej delale za zedinjenje Koreje in da bodo sprejele samo pravično in častno rešitev korejskih problemov. Seul, 8. avgusta (UP). Ameriški minister za zunanje zadeve Dulles in predsednik Sing Man Ri sta danes po končanem razgovorju objavila skupno deklaracijo, v kateri pravita, da sta se ZDA in Južna Koreja sporazumeli, da bosta zapustili politično konferenco o Koreji v 28 dneh, če bi vlade obeh držav dobile vtis, da nasprotna stranka ne razgovarja iskreno in dobronamerno. V deklaraciji pravita Dulles in Ri, da bo ameriška delegacija na politični konferenci oktobra sodelovala z Južno Korejo in drugimi delegacijami držav OZN pri naporih, da se doseže mirna združitve Koreje kot svobodne in neodvisne države. V primeru, da bi obe državi zapustili politično konferenco bosta nadaljevali posvetovanja za doseg enotne svobodne in neodvisne Koreje, kar predstavlja cilj, ki so si ga ZDA postavile v drugi svetovni vojni in ga je OZN sprejela kot svoj cilj, ki ostane še v naprej interes zunanje politike ZDA. Ameriška vlada je s tem dejansko pristala na osnovno zahtevo Sing Man Rija, naj se odredi rok naporom, ki se bodo vložili zaradi rešitve korejskega problema na politični konferenci. V skupini izjavi se prav tako poudarja, da bodo južnokorejske sile dolžne sprejemati povabila Združenega poveljstva samo tako dolgo, dokler ameriško-južnokorejski sporazum o skupni varnosti ne stopi v veljavo. Deklaracija vsebuje prav tako sporazum o gospodarski obnovi Južne Koreje, ki jo bodo financirale ZDA. Ta deklaracija je bila objavljena neposredno potem, ko sta Dulles in Ri parafirala sporazum o vzajemni varnosti med ZDA in Južno Korejo. Seul, 7. avg. (Reuter) Stalni predstavnik ZDA pri Združenih narodih Cabot Lodge je danes na tiskovni konferenci v Seulu izjavil, da je vprašanje sprejetja Kitajske v OZN nesprejemljivo neodvisne države. V primeru, da bi obe državi zapustili politično konferenco bosta nadaljevali posvetovanja za doseg enotne svobodne in neodvisne Koreje, kar predstavlja cilj, ki so si ga ZDA postavile v drugi svetovni vojni in ga je OZN sprejela kot svoj cilj, ki ostane še v naprej interes zunanje politike ZDA. Ameriška vlada je s tem dejansko pristala na osnovno zahtevo Sing Man Rija, naj se odredi rok naporom, ki se bodo vložili zaradi rešitve korejskega problema na politični konferenci. V skupini izjavi se prav tako poudarja, da bodo južnokorejske sile dolžne sprejemati povabila Združenega poveljstva samo tako dolgo, dokler ameriško-južnokorejski sporazum o skupni varnosti ne stopi v veljavo. Deklaracija vsebuje prav tako sporazum o gospodarski obnovi Južne Koreje, ki jo bodo financirale ZDA. Ta deklaracija je bila objavljena neposredno potem, ko sta Dulles in Ri parafirala sporazum o vzajemni varnosti med ZDA in Južno Korejo. Seul, 7. avg. (Reuter) Stalni predstavnik ZDA pri Združenih narodih Cabot Lodge je danes na tiskovni konferenci v Seulu izjavil, da je vprašanje sprejetja Kitajske v OZN nesprejemljivo

Burmanska trgovinska delegacija obišče Jugoslavijo

Beograd, 7. avg. Konec oktobra bo prispeła v Jugoslavijo burmanska trgovinska misija, ki bo stopila v stik z raznimi jugoslovanskimi podjetji zaradi pogodb o izvozu in uvozu. Burmanski trgovci si radi uvažali v Jugoslavijo predvsem večje količine riža in bombaža. Burmanska trgovinska delegacija bo obiskala tudi druge države.

Grško-italijanski sporazum

Atene, 7. avgusta. (Tanjug) Grški minister za zunanje zadeve G. Stefanopoulos je potrdil vest, po kateri je bil predvečerjstnim v Rimu sklenjen grško-italijanski sporazum, na podlagi katerega bodo dobili odškodnino grški državljani, ki so bili oškodovani med zadnjo vojno. Po tem sporazumu bo italijanska vlada plačala grški vladi 3 milijarde 42 milijonov lir, a grško ministrstvo za zunanje zadeve bo pripravilo zakonski predlog, po katerem naj bi odškodnino dobili tisti, ki so zanjo upravičeni.

Odpor strank centra zaradi odločitve krščanskih demokratov

Rim, 7. avgusta (Tanjug). Liberalna in republikanska stranka sta ostro reagirali na sklep vodstva krščansko-demokratske stranke, da odbije sodelovanje malih strank centra in osnuje vlado, ki se bo opirala na monarhiste. Sekretar liberalne stranke je zahteval, da se jutri sestanejo Gonella Saragat, Reale in on, da bi razpravljali o obvezah krščanskih demokratov do strank centra, Willabru, na je zagrozil, da bodo liberalci objavili dokumente, ki bodo zelo neugodni za vladno stranko, v kolikor krščanski demokrati odbijejo sodelovanje s strankami centra. Izgleda, da ta akcija liberalcev za reševanje centra nima nikakih izgledov za uspeh, ker je sklep vladne stranke dokončen, kakor tudi zaradi stališča Saragata, ki se ne namerava priključiti centru, kar se jasno vidi iz današnjega uvodnika Giustizije, v katerem Saragat poudarja, da so krščanski demokrati odbili vse ponudbe, ki sta jih predložila on in Nenni. Vladni tisk nocoj piše, da namerava Piccioni postaviti enostransko vlado, ki se bo naslanjala na monarhiste. Vsi vladni listi predvidevajo ostro polemiko, ki jo bo morala voditi nova vlada z malimi strankami centra, katere so demokristjani povlekli za seboj v volilni ne-

Konferenca držav Schumanovega plana

Adenauerjev predlog o ustanovitvi evropske skupnosti - Bidault bo poročal o konferenci v Washingtonu

Baden-Baden, 7. avg. (Tanjug). Danes popoldne je začela konferenca 6 ministrov držav Schumanovega plana. Konferenca se vrši v zaprtem krogu brez sodelovanja predstavnikov tiska. Službeni komuniké o konferenci bo objavljen jutri. Šef urada za tisk zapadnonemške vlade je danes izjavil, da bo kancler Adenauer v Baden-Badnu predložil, naj bi evropska skupnost predstavljala osnovo za sistem, ki bi garantiral varnost držav, vključno Sovjetsko zvezo. Kot se je zvedelo, bo francoski zunanji minister Bidault predložil konferenci poročilo o konferenci treh zunanjih ministrov v Washingtonu. Prav tako bodo zunanji ministri razpravljali o svetovni politični situaciji, ki je nastala po pristanku sovjetske vlade, da sodeluje pri četvrtih razgovorih. V krogih, ki so blizu konferenci v Baden-Badnu pričakujejo, da bodo razpravljali zunanji ministri tudi o nekaterih gospodarskih problemih, predvsem o carinski uniji 6 držav.

Sestanek Bidault-Adenauer

Baden-Baden, 7. avg. (Tanjug) Tukaj se je zvedelo, da je francoski zunanji minister Georges Bidault sprejel vabilo zahodno-nemškega kanclerja Adenauerja, da bi se z njim sestal v Bonn. Sestanek bo v ponedeljek v Adenauerjevi rezidenzi. Opozivalci, ki spremljajo delo konferenc ministrov za zunanje zadeve držav članic skupnosti za premost in kio. smatrajo, da bo sestanek dveh državnikov imel vpljudnostni karakter. Vendar ne izključujejo možnosti, da Adenauer predloži, naj bi se razgovori o ustanovitvi evropske skupnosti končali čimprej. V ameriških krogih v Bonn u je bila ta vest sprejeta z zadovoljstvom, ker pričakujejo, da bo ta sestanek pospešil proces združenja Evrope, za kar se ZDA zelo interesirajo.

Slavolok zmage

Jeannot je premišljeval. »Priče,« je rekel potem. »Važno je, da imamo priče. Jih imamo?« »Mislim, da ima tvoja mati dva naslova. Imela je listka v rokah.« Deček je postal nemiren. »Izgubila ju bo. Če ju le ni že izgubila. Saj veste, kakšni so stari ljudje. Kje je zdaj?« »Tvoja mati je vsa noč do danes opoldne sedela pri tvoji postelji. Potem smo jo lahko poslali stran. Kmalu bo spet tu.« »Upam, da ju ima še. Policija —.« »Napravil je šibko kretljivo s slušično roko.« »Lopovi,« je zamrmral. »Sami lopovi. Z zavarovalnico so si na roko. Toda če imaš dobre priče — kdaj pa spet pride?« »Kmalu. Nikar se ne razburjaj zaradi tega. Bo že vse v redu.« Jeannot je premikal usta, kakor bi kaj žvečil. »Včasih izplačajo denar tudi naenkrat. Kot poravnava. Namesto rente. S tem bi lahko odprla z mamo kakšno majhno trgovinico.« »Odpojaj se zdaj,« je rekel Ravic. »Lahko boš še pozneje premišljeval o tem.« Deček je odmajal z glavo. »Pač,« je rekel Ravic. »Čil moraš biti. Ko pride policija.« »Saj res. Kaj pa naj storim?« »Spati.« »A potlej —?«

Nemško-turški trgovinski sporazum

Bonn, 7. avgusta (Reuter). Zapadna Nemčija in Turčija sta danes podpisali enoletni trgovinski sporazum, ki predvideva izmenjavo blaga v vrednosti 140 milijonov dolarjev iz vsake strani. Turčija bo izvozila v Zapadno Nemčijo 700.000 ton žitaric, 22.000 ton tobaka, 32.000 južnega sadja in 14.000 ton bombaža, Nemčija pa poljedeljske stroje, kamione, kemične proizvode ter električne in optične aparate in stroje.

V NEKAJ VRSTAH

Washington, 7. avgusta (UP). Ameriška mornarica je danes sporočila, da bo kobilica druge ameriške podmornice na atomski pogon končana 1. septembra. Prva atomska podmornica ameriške mornarice »Nautilus« se je gradi in jo bodo izročili prometu prihodnjega leta. Druga atomska podmornica »Morskoli« bo izročena prometu 1955 leta. Obe podmornici sta na zunanji enaki atomski pogon pa imata različni. Po ocenah, ki so znane, bo izgradnja druge atomske podmornice stala 72 milijonov 700.000 dolarjev. V to ceno niso računani stroški, ki jih bo plačala komisija za atomsko energijo za izdelavo atomskega pogona, ki stane okrog 30 milijonov dolarjev. Podrobnosti, zlasti o radiusu plošbe, držijo v strogi tajnosti. Pariz, 7. avg. (UP) Francoska socialistična stranka je sklenila zahtevati sklicanje parlamenta, ki je na letnem dopustu. Na tem zasедanju naj bi predsednik vlade Laniel pojasnil svoje nove ekonomske ukrepe, ki so izzvali naj večji val stavk po 1936. letu. Ottawa, 7. avg. (AFP) V Ottavi bodo v ponedeljek parlamentarne volitve. Opozovalec menijo, da bo tudi tokrat zmagala liberalna stranka, ki je na oblasti že od 1935. leta. V dosedanjem parlamentu je imela od 238 poslancev 181. London, 7. avg. (Reuter) Voditelj sindikata železnih delavcev, ki zajemajo okoli 600.000 železnih čarjev, so zahtevali od uprave britanskih nacionaliziranih železnice povečanje zasluzka za 15%. Podobne zahteve so dali že delavci v gostinstvu in v drugih gospodarskih panogah.

»Te bomo že zbudili.« »Rdeča luč. Zagotovo rdeča luč.« »Zagotovo. In zdaj poskusi malo zaspati. Tu je zvonček, če boš kaj potreboval.« »Doktor —.« Ravic se je obrnil. »Če pojde vse po sreči —.« Jeannot je ležal v svojih blazinah in nekaj kakor smehljal je šinilo čez njegov prezreli, od krčev spačeni obraz —. »Včasih ima človek le srečo, kaj?« Večer je bil vlažen in topel. Raztrgani oblaki so se nizko vlekli nad mestom. Pred restavracijo Fouquet so bile postavljene okrogle, s koksom kurjene peči. Vrste mizic in stolov so stale zato tam okrog. Na enem je sedel Morozov. Pomignil je Ravicu. »Pojdi sem, popij kaj z menoj.« Ravic se je usedel k njemu. »Preveč posedamo po sobah,« je izjavil Morozov. »Ti je že kdaj prišlo to na misel?« »Ti ne. Saj postopaš stalno po cesti pred Šeherezado.« »Fantek, pusti svojo revno logiko. Jaz sem zvečer neke vrste dvoznatna vrata v Šeherezado, ne pa človek pod milim nebom. Preveč posedamo po sobah, sem rekel. Preveč mislimo v sobah. Preveč živimo v sobah. Preveč obupujemo v sobah. Je mogoče na prostem obupati?« »In še kako!« je rekel Ravic. »Samo zato, ker živimo preveč v sobah. Ne pa zato, ker smo vajeni. Človek veliko spodobneje obupa v pokrajini kakor pa v vrsti sob s kuhinjo. Tudi bolj udobno. Nikar ne ugovarjaj! Ugovarjanje razodeva zapadnjaško ožino duha. Kdo pa hoče imeti prav? Jaz imam nocoj svoj večer in hočem čutiti življenje. Sicer pa tudi preveč pijemo v sobah.«

KOLEDAR: Sobota, 8. avgusta: Miran, Maša, Nedelja, 9. avgusta: Janez, Rožman. KINO: »UNION«: amer. barvni film »Onstran Missourije«. Tednik: Filmske novice št. 32. Predstavi ob 18 in 20. Tednik KINO »KOMUNA«. Zaprti KINO »SLOGA«. amer. film »Afer na Trinidadu«. Tednik Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 17 dalje. KINO »SOCA«. Zaprti KINO »TIVOLI«. amer. barvni film »Onstran Missourije«. Tednik. Predstava ob 20.30. LETNI KINO »BEZIGRAD«. jugoslov. film »Izobčec z otokovi«. Tednik. Predstava ob 20.30 uri. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih eno uro pred pričetkom. KINO »SISKA«. amer. film »Nevidni človek«. Tednik. Predstava ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 17 dalje. LETNI KINO DOM LM: amer. film »Nevidni človek«. Tednik. Predstava ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 19 dalje. LITOSTROJ: angl. film »Dolina olovo in tednik ob 20. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom. CELJE »UNION«: amer. barvni film »Rudnik kralja Salomona«. KINO »LETNICA«. »DOMAC«. »Afera na Trinidadu«. BLED: slov. film »Jara gospod«. KAMNIK: meh. film »La Malquerida«. VEVECE: franc. film »Frizer za dame«. DOMZALE: nem. film »Maja v tancih«. ZADOBROVA: angl. film »Nebo brez jastrebov«. NOVO MESTO »KRKA«. amer. film »Velika reka«. ob 18.15 in 20.15. ROGASKA SLATINA: angleška drama »Manda«. ZALEC: angl. film »Rebecca«. »KRANJ« - STORIC: ameriški film »Pavla«. ob 18, 18 in 20. KRANJ - PARTIZAN: italijanski film »Izbežen in strup«. KRANJ - SVOBODA: Zaprti. Pogodi za sprejem so naslednji: 1. populna osnovnošolska izobrazba; 2. da so kandidati stare vsaj 17 let; 3. da se kandidata, oziroma kandidata, kmetijska zadruga, ali ostale ustanove, ki bodo gojenke študentski v tekočem letu 1953-54, obvezujejo, da bodo redni, plačevali mesečno vzdrževanino v znesku din 2500. Priložni za sprejem je treba priložiti naslednje dokumente: 1. kratke življenjepis; 2. zadnje šolsko spričevalo; 3. rojstni list; 4. potrdilo o vpisu v volilni imenik; 5. obvezna študijska oziroma kmetijska pomagala ali ustrezno redno in obvezno vzdrževalno. Priložni je treba vložiti najkasneje do 1. sept. na naslov: Kmetijsko-gospodarska šola v Monper pri Metliki. Upraviteljstvo šole. 5721-z

ZAHVALE: Vsem, ki so mi steklo nepozabno te, to FANI FORTUNA spremljali na zadrž. poti, ki derovili cvetja, za namo sočustvovali in nam ob meni teški božari in smrti pomagali, nalozila hvala. — Zaljubljeni ostali! — Stana, Ljubljana, 8. VIII. 1953 5723-z

Naši pomorski oficirji odidejo v Indonezijo

Reka, 7. avg. Predstavnik Centralnega odbora sindika pomorcev so se sporazumeli z zastopniki pomorskega gospodarstva Indonezije o odpošlitju dolocenega števila naših pomorskih strokovnjakov v Indonezijo. Dogovorjeno je, da bo naš sindikat pomorcev do konca leta poslal v Indonezijo prvo skupino visokovaljevalnih pomorskih oficirjev. Sindikati se pripravljajo na jenske volitve Sarajevu, 7. avgusta. Danes se je vršilo posvetovanje voditeljev sindikalnih organizacij Bosne in Hercegovine. Udeleženci so sklenili začeti takoj s pripravami za volitve ljudskih skupščin. Zlasti so poudarili važno vlogo sindikalnih organizacij pri predlaganju ljudskih poslancev zboru proizvajalcev.

RADIO

Dnevni spored za soboto, dne 8. avgusta 1953. 5.30—5.40 poročila; 6.30—6.40 poročila; 12.00 Opoldanski orkestralni spored; 12.30 poročila; 13.00 Kulturni pregled; Peter Zlatnar. Ob koncertu spremljajo: 12.10 Zelim vas razvedriti (lahka, zabavna in pisna glasba); 14.00 Slovenska narodna glasba (brenos v Zagreb); 14.40 Virtuzozna skladbe zavra pisarja Marjan Lipovšek; 18.20 Glasbeni koncert; 18.30 Poje ljubljanski komorni zbor o v. Milka Skoberneta; 19.00 Radijske reklame; 19.10 Zabevena glasbeno obilava; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 Pisan, sobotni večer; 22.00 poročila; 20.30 Oddaja za naše izseljence na valu 327,1 m do 23.00; 23.00—24.00 Oddaja Radio Jugoslavije za tužino na valu 327,1 m (Prenos iz Zagreba).

ORVESTILA

RAZPIS: Kmetijsko-gospodarska šola v Monper pri Metliki razpisuje sprejem gojčnk v šolskem letu 1953-54.

Vsem, ki so mojeg nepozabnega moža in očeta FRANCA GERZELJA spremlili na zadnji poti in mu poklonili cvetje, se iskreno zahvaljujem. Zahvala tudi vsem za izrečena sožalja in tolažbo. Zalujoča žena Angela in otroci. Maribor, Catež.